

TISKOVINA
Poštnina
plačana pri
pošti 1102
Ljubljana

POROČILO

LJUBLJANA FESTIVAL – CULTURAL HUB

SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ

Ljubljana, 1. 7.–5. 9. 2019

Ustanoviteljica zavoda Festival Ljubljana je Mestna občina Ljubljana, ki ga tudi finančno omogoča.

Mestna občina
Ljubljana

Organizacija združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

LJUBLJANA
NOSTRUM
OF
LITERA
TUM...

Unesco
kreativno mesto
od 2015

Ljubljana2025
European Capital of Culture
Candidate City

EUROPEAN
FESTIVALS
ASSOCIATION

Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2019 je župan Mestne občine Ljubljana Zoran Jankovič.

Nastop plemenitih lipicancev na otvoritvi 67. Ljubljana Festivala

Uvodni nagovor župana Mestne občine Ljubljana Zorana Jankoviča ter direktorja in umetniškega vodje Festivala Ljubljana Darka Brleka

POLETJE V DRUŽBI VRHUNSKIH UMETNIKOV

Letos smo sklenili že sedeminšestdeseto, žanrsko bogato festivalsko poletje, ki smo ga preživeli v družbi priznanih tujih in domačih umetnikov. Bilo nam je naklonjeno, saj smo kljub občasnim nevihtam uspešno izpeljali vse prireditve, celo več kot to. Avgusta smo namreč izvedli dodaten koncert Orkestra Marijinega gledališča iz Sankt Peterburga pod taktirko slovitega Valerija Gergijeva. Prav gostovanja imenitnih dirigentov so zagotovo eden največjih dosežkov

letošnjega poletja, ko so nas s svojim nastopom počastili še legendarni Plácido Domingo, Zubin Mehta in Charles Dutoit.

Zahtevna otvoritvena predstava je z odličnimi odzivi napovedala uspeh letošnjega festivala, saj je bil Kongresni trg komaj dovolj velik za vse obiskovalce Verdijeve Aide. Oporni triumf se je nadaljeval s koncertom opernih arij v izvedbi Thomasa Hampsona in Elene Mosuc, najlepšimi opernimi zbori v izvedbi Münchenskega radijskega orkestra in Zbora Bavarskega radia ter Verdijevo Traviato Teatra Regio iz Torina.

Navduševal je tudi plesni del programa, ki ga je najprej zaznamoval večer flamenka s strastno Marío Pagés, sledila pa sta

mu Aterballeto s sodobnejšim baletnim pristopom ter vrhunska primabalerina Svetlana Zaharova.

Po desetih letih smo obnovili sodelovanje z Branetom Rončelom, kar se je pokazalo s koncertoma dveh največjih baskitaristov, Marcusa Millerja in Stanleyja Clarka. Izvedli smo Mahlerjevo drugo simfonijo s solistkama Valentino Farcas in Bettino Ranch ter tehnično dodelana ruska muzikala Onjeginov demon in Mojster in Margareta. Na sporedu so bili tudi koncerti na turističnih ladjicah, Poletna noč, Simfonični orkester iz Shenzhena, Vlado Kreslin in številni izvrstni komorni koncerti.

Dober program je bil tudi letos v središču naših prizadevanj, pa vendar smo našli

čas za vpeljavo nekaterih novosti. Prvič smo samostojno organizirali Mojstrske tečaje, ki so potekali pod umetniškim vodstvom Branimirja Slokarja. Poglobili smo odnos z Orkestrom Slovenske filharmonije, ki je postal rezidenčni orkester Festivala Ljubljana, izdajo Festivalskega vodnika po restavracijah pa pomembno obogatili nabor festivalskih brošur ter našim obiskovalcem približali gastronomsko ponudbo mesta.

O uspehu preteklega festivala se lahko prepričate na straneh, ki sledijo, vsekakor pa o njem priča tudi dejstvo, da smo v letošnji sezoni napolnili marsikatero prizorišče ter pridobili rekordno število članstev v Klub Festivala Ljubljana.

Ko pišem o uspehu, ne smem pozabiti na zvestobo naših sponzorjev ter podporo Mestne občine Ljubljana in njenega župana Zorana Jankoviča, ki nam zagotavljajo vložek v še boljši program. V tem duhu že pripravljamo osemindesetdeseti Ljubljana Festival. Še prej pa vas vabimo, da obiščete 27. Mlade virtuoze, ki se začnejo 17. oktobra 2019, 35. Slovenske glasbene dneve, ki bodo od 15. do 22. aprila 2020, ter Zimski festival, ki bo potekal med 2. in 6. februarjem 2020 in obenem prispeval k prepoznavnosti Ljubljane kot vrhunske kulturne destinacije tudi v zimskih mesecih.

Darko Brlek

Direktor in umetniški vodja Festivala Ljubljana
Častni član Evropskega združenja festivalov

1. MEDIJI O LJUBLJANA FESTIVALU

A) DOGODKI 67. LJUBLJANA FESTIVALA

G. VERDI: REKVIEM PLÁCIDO DOMINGO, dirigent

ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE

ZBOR SLOVENSKE FILHARMONIJE IN ZBOR SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

FANFARE: ČLANI ORKESTRA SLOVENSKE VOJSKE

ŽELJKA ULČNIK REMIC, zborovodja

Solisti:

ANNA PIROZZI, sopran

ANNALISA STROPPIA, mezzosopran

ARTURO CHACÓN-CRUZ, tenor

ROBERTO TAGLIAVINI, bas

17. 6., CANKARJEV DOM

Plácido Domingo, ki pa tokrat ni bil operni pevec ampak dirigent. Verdijev Requiem velja za enega najlepših del glasbene literature in legendarni tenorist

Plácido Domingo se ga je tokrat lotil v malce drugačni vlogi. Ni pel ampak dirigiral. Dobitnik številnih Grammyjev in član slovitih treh tenorjev namreč ne zna počivati tako da ko ne poje, dirigira. Po razprodani Gallusovi dvorani Cankarjevega doma je z orkestrom in zborom Slovenske filharmonije ter zborom Opere in baleta Ljubljana požel stoječe ovacije, nad njim pa so navdušeni tudi glasbeniki.

Polona Jambrek, Stoječe ovacije za Plácido Dominga, POP TV (24 ur), 18. 6.

Domingo ni edini, ki je poskušal svojo izredno glasbeniško kariero unovčiti tudi z dirigentskega podija. Nasploh se zdi to danes precej modno početje in v morju takšnih prestopov ne gre spregledati, da je Domingo tehnično dovolj verziran dirigent – orkester mu lahko sledi, ostaja ritmično usklajen, dinamična razmerja so ustrezna. Obenem pa je njegovo tokratno podajanje Verdijeve mojstrovine, ki jo je sam ničkolikokrat izvedel z najrazličnejšimi dirigenti v vlogi tenorja, pokazalo, da je Domingo živahen muzik. Slednje se je pokazalo predvsem v jasnem profiliranju odnosa do Rekviema, ki je bil pod njegovo taktirko precej tekoč, nagnjen v hitro izbiro tempov. Že to je dajalo delu bolj živ, zemski status, postrgan pretirane patetike, veličastja, tudi duhovne zbranosti.

Gregor Pompe, Dvojni kontekst nastopa opernega velikana, Dnevnik, 19. 6.

Vas je zbodla v oči trditev, da je Plácido vrhunski baritonist? Da, Plácido je vrhunski tenorist, ki je odigral nešteto gledaliških vlog in je s Joséjem Carrerasom in Lucianom Pavarottijem sestavljal najboljši klasični pevski trio na svetu... A zvezdnik je stopil na oder ljubljanskega Cankarjevega doma v vlogi dirigenta. Torej v še eni vlogi, ki jo obvlada.

Vito Tofaj, Vrhunski baritonist, odličen pianist, briljanten dirigent: Plácido Domingo, Novice.svet24.si, 19. 6.

Tenorist Plácido Domingo, pevec z največ odpetimi vlogami na svetu, aprila je slavil štiritisoci pevski nastop, se je pred leti odločil, da bo tudi dirigiral. To mu vedno boljje

uspeva. 17. junija smo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani poslušali znameniti Requiem Giuseppea Verdija pod Domingovo taktirko. K nam je prišel po koncertu v Gradcu, od nas odhaja dirigirat v slavno milansko Scalo. Organizator, Ljubljana Festival, je veliko Gallusovo dvorano napolnil z dodatnimi stoli, kljub temu bi lahko prodali še precej vstopnic. Pevca-dirigenta smo sprejeli z navdušujočim aplavzom. Koncert je posvetil avstrijskemu dirigentu Carlosu Kleiberju, ki je bil poročen s slovensko baletko in je pokopan v Sloveniji. Na odru so sedeli člani simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije, z ojačitvijo članov orkestra Slovenske vojske. Stočlanski pevski zbor so sestavljali člani komornega zbora Slovenske filharmonije in zbora SNG Opere in baleta Ljubljana. Kot solisti so se predstavili sopranistka Anna Pirazzi in mezzosopranistka Annalisa Stroppa, obe iz Italije, tenorist Arturo Chacon-Cruz (Domingo ga je sprejel pod osebno zaščito) in italijanski basist Roberto Tagliavini... Predvsem smo vsi z zanimanjem spremljali Domingovo dirigiranje. Svojo novo vlogo je vzel zelo resno, dirigiral precizno z izredno vnemo in dajal vstope vsem sodelujočim. Navdušeno smo na koncu aplaudirali pevцу-dirigentu, vsem štirim solistom, odličnemu dvojnemu zboru, pa tudi našemu filharmoničnemu orkestru, ki se je zelo potrudil, da bi opravičil zaupanje velikega svetovnega pevca in dirigenta.

Lovro Sodja, Enkratni dirigent Plácido Domingo, Novice – Koroška, 28. 6.

Plácido Domingo je dirigiral s čutno poetiko, kot bi orkester vodil s svojim spevnim glasom, tako mehko so valovale njegove prefinjene roke, dlani in celo prsti; bila je to posebna dirigentska impresija, ki je ne pozabiš.

María Pagés. Poklon minljivosti, trajanju in neskončnosti!, Paradaplesa.si, 8. 7.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Španije nj. eksc. gospod José Luis de la Peña Vela.

Orkester Slovenske filharmonije je rezidenčni orkester Festivala Ljubljana 2019.

EMBAJADA
DE ESPAÑA
EN SLOVENIA

slovenska
filharmonija

OTVORITEV 67. LJUBLJANA FESTIVALA G. VERDI: AIDA

IVO LIPANOVIĆ, dirigent
DRAŽEN SIRIŠČEVIĆ, režija
ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE
ZBOR IN BALET HNK SPLIT
ZBOR SNG MARIBOR
ČLANI ORKESTRA SLOVENSKE VOJSKE
ČLANI POLICIJSKEGA ORKESTRA

1. 7., KONGRESNI TRG

Razkošna Aida je na prvi julijski večer uradno odprla letošnji, že 67. Ljubljana Festival. Mogočnejše od Verdijeve opere, nastale za nadvse slovesen dogodek, odprtje Sueškega prekopa, so bile neugodne vremenske napovedi, ki so za torkov večer, 2. julija, določen za slavnostni začetek festivala, napovedovale dež. In organizatorji so se previdno odločili, da kompleksno zastavljen dogodek predstavijo 24 ur prej. Verdijevo Aido, ki je s svojimi zvoki in barvami v ponedeljek zvečer zapolnila ljubljanski Kongresni trg, so namreč v koprodukciji pripravili in izvedli orkester Slovenske filharmonije, zbor in balet HNK Split, zbor Opere SNG Maribor in člani orkestra Slovenske vojske in Policijskega

orkestra s solisti in statisti. Množico nastopajočih je z mirno roko vodil dirigent Ivo Lipanovič, za režijo je poskrbel Dražen Siriščević. V glavnih vlogah so peli Leonardo Šarič (egipčanski kralj), Rosanna Rinaldi (egipčanska princesa Amneris), Susanna Branchini (Aida, etiopska sužnja), Walter Fraccaro (Radames, egipčanski vojskovodja), Ivica Čikeš (veliki duhovnik Ramfis) in Giorgio Surian (Amonasro, etiopski kralj). In seveda lipicanci: na slovitnem belem konju je Radames zmagoslavno prijahal v Egipt po zmagovitem pohodu proti Etiopcem. Kot vsa zadnja leta, so organizatorji želeli pripraviti odmeven dogodek, ki naj bi pritegnil čim širši krog ljudi. Tokrat jim je povsem uspelo, hkrati pa so poskrbeli za zanimivo postavitev znane Verdijeve opere.

B. I. P., Primorski dnevnik (Kultura), Razkošna Verdijeve Aida, 3. 7.

Z nastopom belih lipicancev v operi Aida in triumfalnim sprevodom ob vrnitvi vojskovodje Radamesa pred faraonovo palačo v Memfisu se je včeraj začel 67. Ljubljana Festival. Odpritevni večer festivala z opero Aida je pritegnil več kot 6.000 gledalcev, prav poseben akustični učinek pa so mu dodali edinstveni zvoki kopit, saj so bili plemeniti lipicanci ozvočeni.

Z nastopom lipicancev, veličastnimi baleti, koračnicami, triumfom, mogočnimi zbori, ki burijo domišljijo, in eksotično scenografijo se je tako na Kongresnem trgu v Ljubljani odvila nepozabna operna izkušnja največjih razsežnosti, ki je razgrnila usodo zaslužnjene etiopske princese Aide in egipčanskega poveljnika Radamesa. Edinstvena predstava je nastala v koprodukciji Festivala Ljubljana, HNK Split, SNG Maribor in Slovenske filharmonije pod režisersko taktirko Dražena Siriščevića. Večer je soustvarilo več kot 400 nastopajočih. Tako je po etiopski princesi imenovana veličastna Verdijeve opera, ki velja za najbolj priljubljeno opero na svetu, postala tudi prvi projekt, ki je povezal Festival Ljubljana in Kobilarno Lipica – vse z željo preplesti presežke operne umetnosti in lepoto belih lipicancev ter ustvariti nepozabno predstavo.

Spektakularno-eksotična Verdijeve opera Aida z belimi lipicanci je navdušila ob odprtju 67. Ljubljana festivala, Si24.news, 3. 7.

Poletni festival je v ponedeljek zvečer v prestolnico prinesel utrip starega Egipta. Odpritevna opera Aida v režiji Dražena Siriščevića je pričakovano navdušila, k čemur je pripomoglo več kot 400 nastopajočih in tudi 11 slovenskih lipicancev.

V Egipt z Lipicanci, Suzy, 5. 7

Spektakularno odprtje 67. Ljubljana Festival je odprla težko pričakovana izvedba opere Aida, v kateri so moči združili Festival Ljubljana, zbor in balet HNK Split, Orkester Slovenske filharmonije, zbor SNG Maribor, člani Orkestra Slovenske vojske in Policijskega orkestra ter 11 plemenitih lipicancev iz Kobilarne Lipica. Režijo je podpisal Dražen Siriščević, ki je Aido posebej priredil za ljubljansko prizorišče, pri čemer je izkoristil tudi glasbeni paviljon v parku Zvezda ter balkon univerze, ki ga je zasedla egipčanska sfinga. Več kot 6000 obiskovalcev je s stoječimi ovacijami pospremlilo številno operno zasedbo, ki je pod taktirko Iva Lipanoviča pričarala spektakularno vzdušje na Kongresnem trgu.

Spektakularno odprtje, Delo - Ona (Priloga Ona), 9. 7.

Glavni sponzor:

Glavni medijski sponzor:

DELO

Sponzor otvoritvenega sprejema:

Koprodukcija :

Orkester Slovenske filharmonije je rezidenčni orkester Festivala Ljubljana 2019.

FLAMENKO ODA ČASU

MARÍA PAGÉS, režija in koreografija
EL ARBI EL HARTI, dramaturgija in besedila

4. 7., KRIŽANKE

Španska ustvarjalka, ki je med ambasadorji španske kulture v svetu - njen ljubljanski nastop je podprla španska ambasada v Sloveniji, je tokrat s sodelavci oblikovala plesno predstavo, ki je spajala preteklost s sedanostjo in to preko prepleta tradicionalne glasbe z raznoliko avtorsko kot tudi preko nizanja posameznih prizorov. Čas beži tako za skupnost kot za posameznika: svoje zamisli sta avtorja podala s pomočjo plesa, poslužila pa sta se tudi besede, najpogosteje pesniške ... V skupini so še odlična tradicionalna pevca Ana Ramon in Bernardo Miranda ter Chema Uriarte (tolkala). Prav glasbenopevski skupini gre pripisati zaslugo, da je preplet tako različnih glasb izzvenel enovito in prepričljivo. Z Mario Pages so plesali še štirje plesalci in štiri plesalke, ki so se izkazali tako v izvajanju flamenka kot tudi elementov sodobnega plesa ... Zanimivo zasnovana predstava je bila nadvse privlačno izvedena.

B. I. P., Minljivost časa v flamenku, Primorski dnevnik, 9. 7.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Španije nj. eksc. gospod José Luis de la Peña Vela.

Sponzor :

Medijski sponzor:

KOMORNI ORKESTER IZ WAI DHOFNA OB YBBSU

WOLFGANG SOBOTKA, dirigent

5. 7., SLOVENSKA FILHARMONIJA

V okviru 67. Ljubljana Festivala smo 5. julija v Slovenski filharmoniji poslušali Komorni orkester iz Waidhofna ob Ybbsu iz Avstrije. Presenečeni smo izvedeli, da je njihov dirigent nihče drug kot Wolfgang Sobotka, od leta 2017 tudi predsednik avstrijskega parlamenta. ... Dirigent je suvereno na pamet vodil celoten orkester in poslušali smo zelo dobro izvedbo Schumanna, poznanega predvsem kot mojstra samospeva ... Marsikdo se je med publiko verjetno vpraševal, kako najde gospod Sobotka, poleg nedvomno naporenega vodenja avstrijskega

parlamenta, še čas, da lahko na pamet ves večer vodi dokaj dolg glasbeni večer? Videlo se je, da uživa v tem. Navdušena publika je izsilila dodatek, biser dunajskih Novoletnih koncertov, valček Na lepi modri Donavi.

Lovro Sodja, Komorni orkester iz Waidhofna in dirigent Wolfgang Sobotka v Ljubljani, 23. 8.

Častna pokroviteljica je veleposlanica Republike Avstrije nj. eksc. gospa mag. Sigrid Berka.

avstrijski kulturni forum^{ti}

AKUSTIKA NA NOVO

TOMAŽ DOMICELJ, kitara, vokal, orglice
ZDENKO COTIČ – COTO, kitara

5. 7., PEKLENSKO DVORIŠČE

Po več kot desetletju se je Domicelj vrnil v Križanke, tokrat na Peklenko dvorišče. Magično arhitektonsko in enkratno zvočno okolje je bilo kot nalašč za koncert, s katerim je občinstvo popeljal skozi samosvoje polstoletno ustvarjanje folk-blues-pop-rock angažirane glasbe. Izključno akustične kitare in orglice in samo avtorske skladbe (od druge polovice 60. let minulega stoletja pa

do najnovejših, nastalih ob svežih življenjskih izkušnjah) je s svojimi inštrumenti dopolnil tokratni Domiceljev gost Saša Olenjuk.

Neznano, Tomaž Domicelj, koncert Festival Ljubljana, Mediaspeed.net, 5. 7.

Tomaž Domicelj se je po dveh letih ponovno vrnil v Križanke, tokrat na Peklensko dvorišče, kjer je v okviru Festivala Ljubljana občinstvo popeljal skozi samosvoje polstoletno glasbeno ustvarjanje. Nastopil je le z akustično kitaro in orglicami, s svojimi inštrumenti je Domicelja dopolnil Zdenko Cotič - Coto, za dve skladbi pa se jima je pridružil še orgličar Jože Andrejaš - Lectar.

Domicelj v peklju, Reporter, 15. 7.

FILHARMONIČNI ORKESTER IZ SEONGNAMA

SERGEJ KRILOV, violina
GUM NANSE, dirigent

8. 7., SLOVENSKA FILHARMONIJA

Po lanskem avgustovskem komornem koncertu se na oder Ljubljana Festivala vrača violinist Sergej Krilov. V Rusiji rojeni virtuoz si je s svojim širokim repertoarjem, ekspresivnostjo in lirčnostjo priigrjal položaj enega najbolj

uveljavljenih glasbenih izvajalcev ter nastopal s številnimi vodilnimi glasbeniki in orkestri, kot so Sanktpeterburški filharmoniki, Orkester Marijinega gledališča, Filharmonični orkester milanske Scale, morda največji vpliv na njegov umetniški razvoj pa je imel violončelist in dirigent Mstislav Rostropovič. V dvorani Slovenske filharmonije bodo pod taktirko južnokorejskega dirigenta Guma Nanseja člani Filharmoničnega orkestra iz Seongnama in solist Sergej Krilov predstavili kompozicijo Hojuna Leeja - Unified Friends for string orchestra - in dve izjemno priljubljeni deli klasične glasbe: Violinski koncert v D-duru Petra Iljiča Čajkovskega ter Mendelssohnovo Četrto simfonijo, ki jo mnogi poznajo tudi pod imenom Italijanska simfonija.

Filharmoniki iz Seongnama in Sergej Krilov, Dnevnik, 8. 7.

MARCUS MILLER LAID BLACK TOUR 2019

8. 7., KRIŽANKE

Minuli teden, v ponedeljek in torek, je v Križankah deževalo, ampak kljub dežju smo odrtih src poslušali dve odlični zasedbi vrhunskih glasbenikov. Dve imeni, zabeleženi v glasbeno zgodovino, pa sta znotraj glasbenih zasedb ustvarjali magijo. To sta legendi.

Prvemu je ime Marcus Miller, basist, uvrščen na seznam desetih najvplivnejših sodobnih glasbenikov, grammyjev nagradenec. Že ve kot trideset let v svojstvenem slogu mešanice funka, groova in soula ara in očara tiste, ki vejo, kako pomemben je basovski zven vsake glasbene zasedbe. Kapo dol, prvi, kljub dežnim kapljam.

Poslušam vrhunsko glasbo v dežju - Marcus Miller in Stanley Clark, Jana Zarja, 16. 7.

Produkcija :

in Brane Rončel

THE STANLEY CLARKE BAND

9. 7., KRIŽANKE

Stanley Clarke, štirikratni prejemnik nagrade grammy, je v svoji več kot 45 let dolgi glasbeni karieri pridobil status legendarnega virtuozna na bas kitari. Je prvi basist v zgodovini, ki z enako intenzivnostjo igra tako električno bas kitaro kot kontrabas, in prvi jazz fusion basist, ki je s svojo

ustvarjalnostjo in z razprodanimi koncerti po vsem svetu postal tako priljubljen, daje pristal tudi na naslovnica revij. Izdal je več kot 40 albumov. S pianistom Chickom Coreo in bobnarjem Lennyjem Whiteom je soustanovitelj ene najvplivnejših jazz fusion zasedb Return To Forever, ki je skupaj z Weather Report in Mahavishnu Orchestra zaznamovala zgodovino glasbe ... Za svoje dosežke je bil trikrat nominiran za nagradi emmy ter BMI ... Sodeloval je z velikani jazzu, kot so Quincy Jones, Joe Henderson, Pharoah Sanders, Art Blakey, Gil Evans, Horace Silver, Herbie Hancock ... ter ikonami pop glasbe, kot so Stevie Wonder, Aretha Franklin, Paul McCartney, oder pa si je delil tudi z Bobom Marleyjem in Milesom Davisom. V Sloveniji bo tokrat nastopil prvič s svojo zasedbo.

Virtuoz na bas kitari, Dnevnik, 9. 7.

Stanley Clarke sam je najboljši glasbenik na odru; duša ansambla, glavni iniciator, povezovalcev in navdihovalec. Zlahka je pokazal svojo glasbeno in odsko moč, še posebej na kontrabasu, manj na bas kitari. Občinstvo je nagovoril, češ da ceni njegovo vztrajanje na koncertu (pod dežniki in v pelerinah). Clarke se je poleg sola najbolj izkazal še v glasbenem dialogu z violinistom Evanom Garrom, ki sam po sebi na trenutke ni ravno dajal vtisa kakšnega koncertnega violinista, a ko je šlo zares, je briljiral. Ima izrazit smisel za dialog.

Marjan Zlobec, Stanley Clarke prav tako moker v Križankah, Marijanzlobec.wordpress.com, 10. 7.

Produkcija :

in Brane Rončel

VRTINCI

PAVEL MIHELČIČ, avtor projekta
SIMON KREČIČ, umetniško vodstvo
NATAŠA BARBARA GRAČNER, dramska igralka
URŠKA KRIŽNIK ZUPAN, harfa
MATEJ ZUPAN, flavta

9. 7., NARODNA GALERIJA

V Narodni galeriji se bo letos zvrstilo kar trinajst koncertov 67. Ljubljana Festivala. Prvi bo glasbeni projekt Vrtinci, kot ga je oblikoval skladatelj Pavel Mihelčič, čigar opus obsega dela orkestrske, scenske, vokalno-instrumentalne, zborovske, komorne in solistične glasbe. Mihelčič je reden gost na Festivalu Ljubljana, kjer nastopa kot avtor in eden od izvajalcev različnih celovečernih projektov. Vrtinci spremljajo potovanje skupine inštrumentov, njegovo jedro pa je vzpon flavte, enega najstarejših pihal. Osem izvirnih skladb je napisanih za različne zasedbe harfe in flavte, v solističnih vlogah bosta nastopila Urška Križnik Zupan in Matej Zupan, ter orkester flavt, te pa so prepletene z vmesnimi poetičnimi besednimi vložki. Umetniško vodstvo projekta bo prevzel umetniški direktor Opere SNG Maribor Simon Krečič, z besedilom, katerega avtor je prav tako Mihelčič, pa bo večer povezovala dramska igralka Nataša Barbara Gračner, sicer stalna članica ansambla ljubljanske Drame SNG.

Marijan Zlobec, Pavel Mihelčič na Poletnih koncertih v Narodni galeriji, Marijanzlobec.wordpress.com, 8. 7.

Glasbeni projekt Vrtinci je oblikoval skladatelj Pavel Mihelčič, čigar opus obsega dela orkestrske, scenske, vokalno-instrumentalne, zborovske, komorne in solistične glasbe. Je reden gost na Festivalu Ljubljana kjer nastopa kot avtor in eden od izvajalcev različnih celovečernih projektov. V projektu z naslovom Vrtinci je združil 12 flavtistk ki jih dopolnjujeta solista harfistka Urška Križnik Zupan in Flavtist Matej Zupan. Pavel Mihelčič je ustvaril osem kompozicij ki odpirajo razmisleke o umetnosti, preteklosti in času v katerega smo ujeti. Flavta je glasbilo več deset tisočletne zgodovine. Harfa pet tisočletnih preteklih časov. Posebna odrska razporeditev dvanajstih flavtistk pa ponazarja čas, ki ga merimo z dvanajstimi urami in z dvanajstimi meseci.

Tina Poglajen, Koncert iz cikla Vrtinci v Narodni galeriji, Radio Slovenija 3 (Svet kulture), 9. 7.

KONCERT OPERNIH ARIJ THOMAS HAMPSON, bariton ELENA MOSUC, sopran

NICOLAE MOLDOVEANU, dirigent
ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE

11. 7., CANKARJEV DOM

Na tradicionalnem Večeru opernih arij 67. Ljubljana Festivala sta sinoči v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma nastopila mednarodno znana operna pevca, ameriški baritonist Thomas Hampson in romunska sopranistka Elena Mosuc. Spremljal ju je simfonični orkester Slovenske filharmonije pod dirigentskim vodstvom Nicolae Moldoveanuja. Koncert se je končal s tremi dodatki in stoječimi aplavzi in ovacijami. Solista sta si izbala težke arije, v duetih pa bolj redko izvajane, vsaj koncertno, kar je obogatilo siceršnje koncepte in usmeritve podobnih koncertov. Pohvalno je bilo, da sta solista v dodatkih izbrala vsak svoj ilustrativni ali sebe še dodatno okarakterizirajoči segment iz glasbene kulture (Mahler, Verdi), in končala s tako rekoč obvezno Traviato ob sodelovanju skandirajočih aplavzov občinstva.

Marijan Zlobec, Večer opernih arij in duetov, Marijanzlobec.wordpress.com, 12. 7.

Festival Ljubljana nam je tokrat postregel s trojico umetnikov, ki so prvič nastopili v slovenski prestolnici in z orkestrom Slovenske filharmonije oblikovali praznični večer: svetovno znani ameriški baritonist Thomas Hampson, romunska sopranistka Elena Mosuc in romunski dirigent Nicolae Moldoveanu so občinstvo Cankarjevega doma povsem navdušili ter ga na koncu dvignili v stoječi aplavz, ki se kljub trem dodatkom kar ni hotel poleči. Da orkester in dirigent ne nameravata igrati stranske vloge, smo ugotovili že med prvo točko, uverturo iz Rossinijeve opere Semiramide, ki jo je Moldoveanu izpeljal pozorno, živahno in muzikalično: čudovita akustika Gallusove dvorane nam je omogočila izbrušeno percepcijo vsakega detajla, ki je razkrival tehnično spretnost solistov in zlitost posameznih oddelkov, ki so se z velikim zanosom odzivali na dirigentove kretnje ... Petje in muziciranje na vrhunskem nivoju sta izvabila val navdušenja, ki ga je Hampson podaljšal s čudovitim dodatkom: povedal je, da se ravno v Ljubljani želi pokloniti Gustavu Mahlerju, ki je na začetku svoje kariere eno sezono vodil operno hišo, ter nam z Rheinlegendchen obudil nepozabne emocije s koncerta, ki ga je lani oblikoval v Toblachu na Mahlerjevem festivalu, sopranistka pa je bistro zažvrgolela v Boleru iz Sicilskih večernic.

Katja Kralj, Trije dodatki in stoječe ovacije, Primorski dnevnik (Kultura), 14. 7.

S čudovitim večerom opernih arij sta se na Festivalu Ljubljana v četrtek zvečer predstavila ameriški baritonist Thomas Hampson, znan tudi kot ambasador samospeva, in romunska sopranistka Elena Mosuc. Ljubljenca občinstva, ki polni najprestižnejše koncertne dvorane na obeh straneh Atlantika, ter prejemnico letošnje mednarodne nagrade za najboljšo sopranistko je spremljal orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom romunskega dirigenta Nicolaeja Moldoveanuja. Poslušalce, ki so ju za nastop nagradili s stoječimi ovacijami, sta ganila z najlepšimi melodijami iz svetovne operne zakladnice.

B. M., VEČER OPERNIH ARIJ, Nedelo, 13. 7.

Sponzor:

Orkester Slovenske filharmonije je rezidenčni orkester Festivala Ljubljana 2019.

NORBERT KAEL, klavir

12. 7., VITEŠKA DVORANA

V Ljubljano je na 67. Ljubljana Festival brez kakšne opaznejše publicitete prišel mednarodno priznani crossover umetnik Norbert Kael (1974), ki je sinoči v Viteški dvorani Križank ponudil zelo redko izvajani program, pravzaprav svoj unikum. Madžarski pianist, skladatelj in aranžer spretno združuje klasično glasbo z jazzom, saj domiselno preoblikuje vsem znane skladbe iz klasične glasbene zakladnice, pri čemer venomer ohranja njihovo osnovno melodijo in karakter. Njegova očarljiva strast, stil in raznovrsten program navdušujejo množice po vsem svetu. Diplomiral je na prestižni budimpeški glasbeni akademiji Franza Liszta in izobraževanje nadaljeval v Ameriki. Kot prejemnik najvišje štipendije se je Kael vpisal na priznano univerzo Berklee v Bostonu, kjer je študiral jazz pri Laszlu Gardonyju in Joeju Lovanu, kasneje pa se je v New Yorku izpopolnil tako na klasični kot jazz ravni pri glasbenikih, kot so Seymour Lipkin, Matti Raekallio, Kenny Barron in Wynton Marsalis.

Marijan Zlobec, Pianist Norbert Kael iz klasike v jazz, Marijanzlobec.wordpress.com, 13. 7.

MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA

TOMO VRAN, selektor

14. 7.–19. 7., KRIŽANKE – PERGOLA,
VITEŠKA DVORANA

V Križankah te dni vrvi od ustvarjalnosti. Dogajanju v sklopu Ljubljana Festivala so se namreč pridružili tudi slikarji, ki vsak dan ustvarjajo pod senco bližnje pergole. Njihova dela si bo naslednjih nekaj mesecev mogoče ogledati na razstavi v Viteški dvorani, ki se odpre jutri opoldne ... Letos je tako v goste povabil ameriškega slikarja Edwarda Trobca, čigar družina izhaja iz Slovenije, pa Mehičana Enriqueja Fuertasa, iz italijanske Gorice je prišel Franco Dugo, iz Hrvaške pa Ivan Balažević ... Pripeljal je Primorko Fulvio Grbac, Prekmurko Sabino Šinko, v Ljubljani živečo Koprčanko Valentino Agostini Pregelj in Ljubljančanko Nino Bric.

Maja Šučur, Mednarodna likovna kolonija: Povezave se prebijejo tudi na platno, Aktualno24.si in Dnevnik.si, 18. 7.

MAHLERJEVA 2. SIMFONIJA, V MAHLERJEVEM MESTU VALENTINA FARCAS, sopran BETTINA RANCH, mezzosopran

ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE
ZBOR SLOVENSKE HARMONIJE
KOMORNI ZBOR MEGARON
HANSJÖRG ALBRECHT, dirigent

15. 7., CANKARJEV DOM

Za Ljubljano ima ta koncert še poseben pomen, saj se navezuje na Mahlerjevo delo v Ljubljani, kjer je pri rosnih enaindvajsetih v manj kot letu dni dirigiral štirideset opernih predstav, dvainštirideset operet, en operni večer, tri izvedbe scenske glasbe k dramskim delom ter imel dva koncerta kot pianist – osupljiv dosežek, ki vse do danes ostaja neponovljiv. Mahlerjeva veličastna Simfonija št. 2, imenovana tudi »Vstajenje«, je bila eno skladateljevih najbolj priljubljenih del še za čas njegovega življenja, poslušalce pa navdušuje še danes. Začel jo je pisati kmalu po svoji prvi simfoniji, dokončal pa po smrti svojega prijatelja - dirigenta. Kot je sam povedal, je na maši zadušnici zaslišal koral v izvedbi zbora in orgel: "Zatopljen v razmišljanje sem nenadoma zaslišal zbor, ki je pel Klopstockov koral

Vstajenje. Zadelo me je kot strela in vse v moji duši je bilo v trenutku jasno: na tak preblisk čaka ustvarjajoč! To je Božje spočetje!" V celoti je bilo delo izvedeno leta 1895 v Berlinu, dirigiral je Mahler sam. Ob zborih Megaron in Slovenska Filharmonija bosta v solističnih vlogah nastopili sopranistka Valentina Farcas in nemška mezzosopranistka Bettina Ranch.

K. H., Mahlerjevo »Vstajenje« v Mahlerjevem mestu, Druzina.si, 12. 7.

slovenska
filharmonija

Orkester Slovenske filharmonije je rezidenčni orkester Festivala Ljubljana 2019.

Fondazione Nazionale della Danza ATERBALLETO BACH PROJECT – BALETNI DIPTIH

SARABANDE - JIŘI KYLIÁN, koreograf
DOMUS AUREA - DIEGO TORTELLI, koreograf

16. 7., SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Sodobni ples je veliko svobodnejši od klasičnega. Bolj ohlapne omejitve pa terjajo višjo stopnjo iznajdljivosti in domišljije. Češki plesalec-koreograf Jiří Kylián je že v svojih prvih poskusih izkazal smisel za humor in igrivost. Omenjeni značilnosti prizdeta lepo do izraza v koreografiji Sarabande, ki jo je leta 2018 obnovil za italijansko skupino Aterballetto ... Rdeča nit plesnega nastopa na Ljubljana Festivalu je bil pravzaprav Bach s svojo nepozabno glasbo ... Z v Ljubljani prikazanim programom je skupina Aterballetto, ki je sicer od leta 2003 uradno Nacionalna plesna fundacija (Fondazione nazionale della danza), dokazala, da je vodilni italijanski ansambel na področju sodobnega baleta. Od ustanovitve leta 1977 se je skupina izvedbeno, produkcijsko in organizacijsko razvila, nezanemarljivo je namreč dejstvo, da edina med skupinami, ki ne sodijo v okvir opernih hiš, zagotavlja stalno produkcijo.

B.I.P., V dialogu z Bachom, Primorski dnevnik, 19. 7.

Aterballetto, prva stalna baletna skupina, ki ne deluje pod okriljem operne hiše, je od ustanovitve leta 1977 zaradi izjemne kakovosti pridobila mednarodni sloves. Čeprav je izhodišče projekta Bach izrazito intelektualne narave, njegov izid določajo čustvene energije, so povedali italijanski gostje, Bachove glasbe ne interpretirajo, ker ne potrebuje interpretacije: kontrast med glasbo in plesom/zvokom ustvarja senzualno igrišče za človeška razmerja in nagone. V drugem delu je odrsko domovanje za plesalce z impresivno kletko iz neonskih luči ustvaril vizualni umetnik Massimo Uberti.

I.B., Sodobna plesna zasedba Aterballetto, Nedelo, 20. 7.

Plesalci skupine Aterballetto so se izkazali za izvrstne plesne umetnike, znano je, da delujejo na raznolikih poljanah plesne umetnosti, tudi se znajo prilagajati različnim glasbenim žanrom od klasike pa vse do jazza, v istovetnih plesnih oblikah ter izvedbah. Bach Project je prefinjeno ter namensko izbrani projekt dveh koreografij s kar nekaj skupnimi izhodišči, ki se usmerjajo v raznolike gibke raziskave, v sceno bivalne arhitekture, tudi glasbene klasike v odsevu časa, skratka je koreografsko zaokrožena struktura časa in prostora,

seveda v umetniških okvirih ter izraženih globinah izkušenega Kyliána in mladega Tortellija.

Daliborka Podboj, Zakaj je skupina Aterballetto navdušila občinstvo v ljubljanski operno-baletni hiši?, Paradaplesa.si, 22. 7.

Je klasičnemu baletu odklenkalo? Kajpak da ne: ker klasične baletne predstave pač ostajajo, no, klasika, a vendar je vedno več koreografov, ki se s plesalci podajajo na pot raziskovanja. Ena takšnih je italijanska plesna družba Aterballetto, ki so jo ustanovili v poznih 70. letih prejšnjega stoletja. Z izjemnim delom (kdor ni izjemen, je neopazen) si je ustvarila mednarodni sloves. Projekt Bach, ki ga je v okviru Ljubljana Festivala predstavila v SNG Opera in balet Ljubljana - projekt sestavljata koreografiji češkega koreografa Jirija Kyliána (72) in italijanskega koreografa Diega Tortellija (32), ji je sloves še utrdil. Kar je v dotičnem primeru presenetljivo: gledalci prihajajo na predstave po sprostitev, na zabavo - Projekt Bach, ki raziskuje odnos med plesom in glasbo, med klasično zgradbo plesa in njegovo sodobno različico, pa je zasnovan izrazito intelektualno in jih preprosto »prisili« k razmišljanju.

Vito Tofaj, Je klasičnemu baletu odklenkalo?, Jana Zarja, 23. 7.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Italijanske republike nj. eksc. gospod Paolo Trichilo.

Sponzor:

 UniCredit Bank

Medijski sponzor:

 parada plesa

MÜNCHENSKI RADIJSKI ORKESTER ZBOR BAVARSKEGA RADIA

IVAN REPUŠIČ, dirigent

17. 7., CANKARJEV DOM

V letošnji bogati ponudbi klasične glasbe je Ljubljana Festival poskrbel tudi za koncert opernih zborovskih arij. Tovrstni koncerti so, še posebej če jih primerjamo s številom izborov solističnih opernih arij, precejšnja redkost. Zbori so dragocen, nepogrešljiv sestavni del uprizoritve opernih del, vendar večkrat ostajajo v ozadju. Veliko seveda zavisi od kakovosti zbora in tudi od samih partitur, saj so nekatere zborovske skladbe, naj omenimo samo eno najbolj znanih, Va pensiero iz Verdijevega Nabucca, izredno priljubljene. Raznolikost zborovskih in nekaterih instrumentalnih skladb iz svetovne operne zakladnice sta (ne preštevilnim) gledalcem v ljubljanskem Cankarjevem domu razkrila Zbor Bavarskega radia in Münchenski radijski orkester pod veččo dirigentsko roko Ivana Repušiča... Za tokratno ljubljansko prireditev sta svoje odlične zmogljivosti združila prvi, za nastop ga je pripravil Yuval VVeinberg, in tretji, ki ga od sezone 2017-2018 kot šef dirigent vodi Ivan Repušič; hrvaškega dirigenta so za svojega vodjo izbrali sami člani orkestra. Ljubljanski koncert so zaznamovali odlični izvajalci in domiselno izbran program: uvodnemu delu z ruskimi skladatelji je do odmora sledil pisan izbor odlomkov iz oper italijanskih skladateljev (Puccini, Leoncavallo in

Mascagni). Drugi del programa je bil v znamenju dveh avtorjev, ki sta prevladovala na operni sceni 19. stoletja - Verdi in Wagner. Nekatere skladbe so izvajalci povezali, druge so izvedli kot samostojne točke. Kljub različnosti skladateljskih slogov in hitremu prehajanju iz enega v drugega so vse izvedene skladbe zazvene polnokrvno in obogatene z vsemi odtenki. Izredno blagozveneč je bil začetek z Glinko, Čajkovskim in Borodinom, italijanska operna glasba, ki je bilo še največ na programu, je v prijetnih valovih preplavila dvorano; najbolj doživeto pa je morda izzvenel zaključni del programa, posvečen Wagnerjevi ustvarjalnosti.

B. I. P., Zazveneli so operni zbori, Primorski dnevnik, 24. 7.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Zvezne republike Nemčije nj. eksc. gospod Klaus Peter Riedel.

Sponzor:

**TRI
MO**

BEOGRAJSKI KOMORNI ZBOR

VLADIMIR MARKOVIĆ, dirigent

18. 7., CERKEV SV. JAKOBA

Po gostovanju Münchenčanov je bil sinočnji koncert Beogradskega komornega zbora z izborom pravoslavnih liturgičnih skladb na 67. Ljubljana Festivalu v Šentjakobski

cerkvi še en zborovski vrhunec, čeprav povsem drugačne narave in vsebine...Zboru od ustanovitve dirigira Vladimir Marković, ki je dejaven tudi kot glasbeni producent, aranžer in skladatelj. Od leta 1986 piše glasbo za film, televizijo in gledališče in se povezuje s pomembnimi gledališkimi režiserji, kot so Dejan Mijač, Darko Bajić, Branka Pleše, Dragana Marinković, Boba Đurović in drugi. Njegov dolgoletni sodelavec je Dušan Kovačević, eden največjih dramatikov tega prostora. Vladimir Marković je za svoje glasbeno ustvarjanje prejel številne nagrade in priznanja... Bil je veličasten zborovski in duhovni večer, za katerega se Beograjčanom lahko samo zahvaljujemo.

Marjan Zlobec, Beograjski komorni zbor s pravoslavno liturgijo, Marijanzlobec.wordpress.com, 16. 7.

Častna pokroviteljica je veleposlanica Republike Srbije nj. eksc. gospa Zorana Vlatković.

Sponzor:

IGOR ŠKERJANEC, violončelo VLADIMIR MLINARIČ, klavir

19. 7., VITEŠKA DVORANA

Z deli Vivaldija, Beethovna, Škerjanca in Brahmsa bosta v Viteški dvorani v ljubljanskih Križankah v duetu nocoj nastopila violončelist Igor Škerjanec in pianist Vladimir Mlinarič. Škerjanec kot solist deluje v Orkestru Slovenske filharmonije, poleg tega pa kot komorni glasbenik in solist različnih drugih orkestrrov nastopa doma in v tujini. Še posebno vidno je njegovo delo v triu Luwigana, s katerim je prepotoval že skoraj vso Evropo in Severno Ameriko. V triu Luwigana igra tudi drugi glasbenik tega koncertnega večera, Vladimir Mlinarič. Kot solist in član različnih komornih zasedb nastopa v večjih evropskih središčih, v Združenih državah, Kanadi, Rusiji, Čilu in na Kitajskem. Tako Mlinarič kot Škerjanec sta prejemnika Betettove nagrade Društva slovenskih glasbenih umetnikov in Župančičeve nagrade mesta Ljubljana.

Violončelo in klavir, Dnevnik, 19. 7.

SONGS OF WARS I HAVE SEEN INSCENIRANI KONCERT NA TEKSTE GERTRUDE STEIN

HEINER GOEBBELS, režiser in skladatelj
MEDNARODNI ORKESTER LJUBLJANA
ŽIVA PLOJ PERŠUH, dirigentka

19. 7., SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Goebbels se v Pesmih kot skladatelj ne oddaljuje od svojega prepoznavnega sloga. Gre za komunikativen spoj žanrskih konvencij in zvočnosti, ujetih v preproste

oblike in nanizanih v točke. Tudi ko se oddalji od refrenov, ritmičnih ostinatov in »glassovskih« ponavljajočih se figur, vedno poslušalcu ponuja oporo v elektronskih zvokih in šumih. Specifika so intermezzi z glasbo Matthewa Locka, angleškega baročnega skladatelja, ki prekinjajo turobno vzdušje in delujejo kot vdor minulega in, tako se vsaj zdi, večno Lepega.

Prav mednarodnost Mednarodnega orkestra Ljubljana in glasbenic recitatorok, vsake s svojo naglasno posebnostjo, je dodala nadnacionalnim razmislekom dodaten podton.

Lovrenc Rogelj, Heiner Goebbels: Vojna, ki poganja zgodovino, Dnevnik.si, 22.7. in Dnevnik, 22. 7.

V okviru priljubljenega Ljubljana festivala smo se v ljubljanski operni hiši udeležili posebnega koncertnega večera z naslovom Songs of Wars I Have Seen, kar v prevodu pomeni pesmi vojn, ki sem jih videl. Svetovno znan skladatelj in režiser Heiner Goebbels je eden od najvznemirljivejših ustvarjalcev v sodobnem gledališču in glasbi našega časa, dvakrat je bil nominiran tudi za nagrado grammy, zdaj pa se je predstavil še slovenskemu občinstvu. Številni glasbeniki in estradniki so tako uživali v koncertnem večeru, ki se je končal z veliko zabavo, na kateri so nazdravili vsem nastopajočim.

N. S., Peli so o vojnah, ki so jih videli, Nova, 5. 8.

Experience the Sound of Quality

Co-funded by the Creative Europe Programme of the European Union

MOSKOVSKI KOMORNI ORKESTER MUSICA VIVA

ALEKSANDER RUDIN, violončelo, klavir, dirigent
ELENA KORZENEVIČ, violina
EMIN MARTIROSIAN, violončelo

22. 7., NARODNA GALERIJA

Akademski komorni orkester Musica Viva je sinoči navdušil občinstvo v Narodni galeriji v Ljubljani. Glasbeni dogodek je potekal v okviru 67. festivala Ljubljana. Člani komornega orkestra Musica Viva so mladi in že uveljavljeni glasbeni solisti, ki izvajajo bogat repertoar različnih glasbenih žanrov. Na tematskih koncertih posebno pozornost namenjajo pozabljenim glasbenim mojstrovina, vendar izvajajo tudi dela sodobnih skladateljev. Karizmatični glasbenik Aleksander Rudin je dolgoletni umetniški vodja kakovostnega ansambla Musica Viva, ki ga je tudi sam poimenoval.

Mojca Perat, Musica Viva je sinoči navdušil občinstvo v Narodni galeriji v Ljubljani, TV SLOVENIJA 1, POLETNA SCENA, 23. 7.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Ruske federacije nj. eksc. gospod Doku Zavgajev.

Департамент
культуры
города Москвы

SPOJ STRUN

**KOMORNI GODALNI ORKESTER SLOVENSKE
FILHARMONIJE**
AVI AVITAL, mandolina

29. 7., NARODNA GALERIJA

Avi Avital in Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije sta v Narodni galeriji navdušila. Avital se je s Komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije interpretacijsko in izvedbeno zelo približal posnetkom s svojih štirih zgoščenk. Koncert je bil jasno ločen na dva odseka – če se je v prvem mandolina izkazala kot okornejša ali bolj eksoična zamenjava za lutnjo v Vivaldijevem in čembalo v Bachovem koncertu, sta v drugem delu do izraza prišla prav za mandolino značilna igra in z njo povezan zven. Izraelec je gotovo eden največjih mojstrov mandolinske igre. Dosega osupljivo raven artikulacije med majhnimi prečkami ubiralke, njegove fraze se rojevajo v tišini in naraščajo v postopnih crescendih, prav tehnična in dinamična paleta pa mu omogočata široke izrazne zmožnosti. V izboru stavkov Letnih časov Čajkovskega je v značilni skladateljevi melodiki do izraza prišla spevnost glasbila. Koncert je sklenil dodatek improvizacije, v njej pa je pred materijo dobilo prednost razkazovanje tehnik.

Lovrenc Rogelj, Avi Avital: virtuoz skozi preobleke, Dnevnik, 31. 7.

Prvi teden komornih koncertov v okviru letošnjega poletnega ljubljanskega festivala, prikladno izvedenih v Narodni galeriji, so zaznamovali impresivni solistični dosežki, ki so demonstrirali razliko v solistični prezenci in kvaliteti godalnih sestavov ... Ekstatično predan mandolini Avi Avital se je minuli ponedeljek izkazal z izjemno virtuoznostjo ter potrdil sloves strastnega in karizmatičnega glasbenika, ki v interpretaciji glasbenih del išče kreativno svobodo. Leta 2007 je kot prvi igravec na mandolino osvojil nagrado na tekmovanju Aviv in bil prvi solist na mandolini, nominiran za grammyja na področju klasične glasbe. Na koncertu s komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije pod naslovom Spoj strun se je predstavil z dvema koncertoma baročnih mojstrov, miniaturnimi Čajkovskega in dvema sodobnejšima sklopoma, navdihnjenima z elementi ljudske glasbe. Čeprav nobena od predstavljenih skladb v izvorniku ni bila napisana za mandolino, so v Avitalovi priredbi potrdile ekspresivno moč tega ne tako razširjenega instrumenta iz družine brenkal. Najprej je zazvenel Vivaldijev Koncert za lutnjo in godala v D-duru, ki ga danes igrajo pretežno kitaristi. V njem sta izstopala čuteče ekspresivno prebiranje strun v drugem stavku in zmagoslavni sklepni Allegro. Sledil je Bachov Koncert za čembalo št. 1 v d-molu, ki je postregel s hitrimi tehničnimi prvini. V izboru štirih miniaturnih iz Letnih časov, op. 37a, P. I. Čajkovskega je Avital pričaral intimnejši zven mandoline v razponu od lirično jokajočih linij do igrive zanesenosti. Navdušenje poslušalcev se je stopnjevalo ob Romunskih ljudskih plesih Bele Bartoka, izvorno izvajanih na pastirsko piščal. V šestih povezanih stavkih je bilo mogoče občudovati izstopajoče muziciranje ob valujoči spremljavi godal in živahno ritmično preigravanje, pri katerem se nikoli ni izgubila melodična ekspresivnost. Kot zadnje so v paleti čutnosti zablesteli Miniature na teme gruzijskih ljudskih plesov Sulhana Cincadzeja. Štiridesetletni glasbenik izraelskega rodu je večer zaključil z ekstatičnim solom, ki je izzval še dodatno navdušenje.

Damijan Vinter, Kaj je odlika vrhunškega solista?, Večer, 5. 8.

GRUZIJSKI KOMORNI ORKESTER INGOLSTADT

RUBEN GAZARIAN, dirigent
FABRIZIO MELONI, klarinet
VICENTE CAMPOS, trobenta
GIUSEPPE ALBANESE, klavir

30. 7., NARODNA GALERIJA

Pri Webrovem Kvintetu za klarinet in godalni kvartet v B-duru, op. 34, se je s kristalno čistim in tehnično povsem obvladanim zvokom pohvalno izkazal klarinetist Fabrizio Meloni, vrhunec večera pa je bila izvedba Koncerta za klavir, trobento in godalni orkester v c-molu št. 1 Dmitrija Šostakoviča z Giuseppejem Albanesom in Vicentom Camposom. Glavnina teže je bila nedvomno na odličnem italijanskem pianistu, ki je energično interpretiral razburkani karakter dela tega priznanega skladatelja 20. stoletja, gibajoč se med stopnjevano težo vznikajočim kaosom, umirjajočim se v dolgih liričnih frazah, in lucidno dirjajočim finalom.

Damijan Vinter, Kaj je odlika vrhunškega solista?, Večer, 5. 8.

DEKLICA IN SMRT

KOMORNI GODALNI ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE
NIKA GORIČ, sopran

31. 7., NARODNA GALERIJA

Koncertni večer Deklica in smrt izpostavlja vokalnoinstrumentalna dela dveh romantičnih skladateljev in najvidnejših ustvarjalcev samospesva, Huga Wolfa in Franza Schuberta. Skladbi Šest pesmi za ženski glas in godalni orkester ter Deklica in smrt za sopran in godalni orkester je priredil umetniški vodja Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije, Klemen Hvala. Štirinajstčlanski komorni sestav je bil ustanovljen leta 1993 ob podpori Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. V dvajsetih letih delovanja je ansambel odigral več kot štiristo koncertov doma in v tujini. Repertoar Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije obsega skladbe vseh stilnih obdobj, posebno pozornost pa namenja ansambel stvaritvam slovenskih avtorjev. Vse to potrjuje visoko kakovost ter vlogo in pomen Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije v slovenski in evropski poustvarjalni kulturi.

V solistični vlogi se je predstavila sopranistka Nika Gorič, ki je diplomirala na Univerzi za glasbo in gledališko umetnost v Gradcu. Študij je nadaljevala na Kraljevi akademiji

za glasbo v Londonu, kjer je magistrirala in lansko leto zaključila umetniški doktorat. V začetku julija 2017 je prejela najprestižnejše priznanje te ugledne londonske akademije, in sicer kraljičino nagrado kot študentka leta.

Neznano, Deklica in smrt z Niko Gorič in komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije; Festival Ljubljana, Mediaspeed.net, 1. 8.

komorni
godalni
orkester
slovenske
filharmonije

KOMORNI ORKESTER MILANSKE SCALE

MASSIMO MERCELLI, flavta
MASSIMO QUARTA, violina

1. 8., NARODNA GALERIJA

Teden koncertov komornih orkestrrov na ljubljanskem festivalu so zaključili glasbeniki slovitega milanskega opernega orkestra, tokrat zbrani v manjši ansambelski zasedbi. Njihovo podajanje Tartinijeve glasbe je bolj kot na perfektno izvedbo, merilo na iskanje njenega muzikalnega bista, kontrastov med intimnim komornim tonom in močni tutipasusi, ti pa nikdar niso bili zgolj glasni, ampak tudi lepo zaokroženi. Zato so bili zlasti

zanimivi počasni stavki Tartinijevih koncertov, delno tudi zaradi solistov. Flavtist Massimo Marchelli, dober znanec naših odrov, je lahkotno igral, tudi najzahtevnejše dele virtuosnih partov, violinister Massimo Quarta pa je še poglobil kontrastiranje orkestra in nasploh odnos do muzike. Ni igral brez napake, a s toliko pozornejšim odmerjenjem fraz, tako da so bili njegovi počasni stavki prava zvočna poezija. Domači glasbeniki, člani filharmoničnega komornega godalnega orkestra, bodo festival s kitaristom Markom Grgičem nadaljevali v torek.

Primož Trdan, V Narodni galeriji v Ljubljani je sinoči nastopil Komorni orkester milanske Scale, Radio Slovenija 1 (Druga jutranja kronika), 2. 8.

Koncert Komornega orkestra milanske Scale je spremljevalni dogodek 67. Ljubljana Festivala in bo potekal v okviru projekta tARTini, ki je sofinanciran iz programa čezmejnega sodelovanja Italija-Slovenija.

V sodelovanju z:

SLIKE Z RAZSTAVE

**KOMORNI GODALNI ORKESTER SLOVENSKE
FILHARMONIJE
MAK GRGIČ**, kitara

6. 8., NARODNA GALERIJA

V okviru cikla komornih koncertov Festivala Ljubljana bo v Narodni galeriji nocoj ob 20. uri nastopil mednarodno prepoznavni kitarist in pedagog Mak Grgič. Inovativni kitarski virtuoz slovi po umetniški vsestranskosti in iskričnem izvajalskem navdihu. Študiral je v Ljubljani, Zagrebu, na Dunaju in v Los Angelesu. Na povabilo ugledne Akademije za glasbo Thornton na Univerzi Južna Kalifornija v Los Angelesu je bil kot prvi kitarist v zgodovini univerze izbran za umetniški doktorat pri priznanem mentorju Scottu Tennantu. Njegov raznovrstni repertoar zajema vse od velikih klasičnih del kitarskega repertoarja, balkanske glasbe, sodobne mikrotonalne ter avantgardne skladbe do filmske glasbe, popa in jazza. Na leto izvede približno 85 koncertov...Na nocojšnjem koncertu bo s Komornim godalnim orkestrom Slovenske filharmonije poleg Firštovih Zgodb s slik in Slik z razstave Modesta Mussorgskega v priredbi za godalni orkester M. Pattersona izvedel še priredbo slovitega Rodrigovega Aranjueškega koncerta za kitaro in orkester, najbolj znanega dela španske klasične glasbe, za katero je skladatelj našel navdih v vrtovih palače kralja Filipa II. v Araniuezu.

M. V., Mak Grgič, Delo, 6. 8.

komorni
godalni
orkester
slovenske
filharmonije

V sodelovanju:

DRUŠTVO KITARZA

Sponzor:

VADIM KOLODENKO, klavir

7. 8., NARODNA GALERIJA

Koncert Vadima Kolodenka, ki velja upravičeno za enega muzikalno in tehnično najbolj nadarjenih pianistov mlajše generacije. Klavir je inštrument, ki s svojo strukturo in zvenom omogoča eno najširših zvočnih palet, od izvajalca pa zahteva uporabo obeh rok za izvajanje zvokov preko tipk ter stopal za določanje dolžine (od) zvena oziroma karakterja tona. Glavnina klavirskih partitur je, razumljivo, napisana za igranje obojerno. Zelo redko pa srečamo skladbe, ki so napisane za igranje zgolj z eno roko (če seveda odmislimo tehnične vaje v procesu učenja). Med tovrstnimi deli je najbolj znan Ravelov Klavirski koncert za levo roko v D-duru, ki ga je francoski skladatelj spisal po naročilu za svojega prijatelja Paula Wittgensteina, koncertnega pianista, ki je desno roko izgubil v prvi svetovni vojni. A to ni edini takšen primer. Za razliko od Ravela se je Leopold Godowsky za komponiranje skladb zgolj za eno roko odločil iz čistega ustvarjalnega navdiha... Po zaslugi Vadima Kolodenka smo bili minulo sredo v Viteški dvorani priča zares vrhunski interpretaciji izbora desetih študij iz omenjenega sklopa. Nepripravljen poslušalec verjetno niti ni dojel bistva izvedbe, kajti po zaslugi Kolodenkovega igranja je bilo zgolj na podlagi zvokov, ki so prihajali iz klavirja, težko opaziti, kdaj je igral enoali dvoročno. O razliki je pričala le pianistova desna roka, ki je pri petih študijah počivala na njegovi nogi ali pa na okvirju klavirja. Gostota zvoka in hitrost njegovih premikajočih se prstov sta bili navdušujoči, že skorajda na meji težko razumljivega. Med najbolj izstopajočimi so izzvenele študije št. 5, 22 in 42, morda najbolj slednja, v kateri so gostoprstni sprehodi po celotni klaviaturi poustvarili občutek razburkanega morja. Nasploh bi lahko Kolodenkovo igranje primerjali z ekspresionističnim slikanjem, saj so bile fraze oziroma skladbe kot široke, navdiha in emocij polne poteze s čopičem preko platna. In prav ta del večera je ovrgel vsakršen dvom o sposobnostih tega izjemnega ukrajinskega pianista, ki ga razglašajo kot enega muzikalno in tehnično najbolj nadarjenih mladih glasbenikov...Vidno (upravičeno) izčrpan pianist je navdušeno občinstvo nagradil še z dvema dodatkom.

Damijan Vinter, Mojster enoročnega igranja, Večer, 14. 8.

ALENA BAEVA, violina VADIM KOLODENKO, klavir

8. 8., NARODNA GALERIJA

Dan kasneje se je Kolodenko v Narodni galeriji dokazal tudi kot izvrsten spremljevalec kazahstanske violinistke Alene Baeve, s katero sodelujeta že več kot deset let... Najprej je lepo zazvenela Fantazija v C-duru, D. 934, Franza Schuberta. Nežno igriva linija klavirja in čuteče otožna linija violine sta se dopolnjevali v dinamičnem dialogu, ki se je raztezal vse tja do prekipevajoče razigranosti.

Z nežno romantično osnovo, obogateno s silovito strastnostjo predvsem v sklepnem stavku z naslovom Bewegt, je sledila Schumannova Sonata za violino in klavir št. 2 v d-molu, op. 121. Po odmoru sta glasbenika izvedla še obsežnejšo Sonato za violino in klavir v Es-duru, op. 18, Richarda Straussa, poznanega predvsem po simfoničnih pesnitvah, operah in orkestralnih samospievih. Preizkušanje meja klavirske igre Vadim Kolodenko, po vrhunskem samostojnem koncertu v Viteški dvorani Križank kot spremljevalec violinistki Aleni Baevi v Narodni galeriji.

Damijan Vinter, Mojster enoročnega igranja, Večer, 14. 8.

IL TERZO SUONO

JASNA NADLES, flavta traverso
GIANPIERO ZANOCCO, baročna violina
MILAN VRSAJKOV, baročni violončelo
IVANO ZANENGI, lutnja

9. 8., PEKLENSKO DVORIŠČE

Leta 2005 je bil ustanovljen mednarodni baročni ansambel, ki ga sestavljajo štirje uveljavljeni glasbeniki. Festivalski ansambel gostuje na pomembnih evropskih festivalih ter s tem povec uje prepoznavnost slovenskega glasbenega in kulturnega prostora. Redno nastopajo tudi s priznanimi solisti, kot so Sergio Azzolini, Giuliano Carmignola, Christophe Coin in Giovanni de Angeli. Trenutno se pripravljajo na snemanje zgoščenke, kjer bodo posneli dela slovenskih in evropskih skladateljev 17. in 18. Stoletja... Na ljubljanskem koncertu bomo lahko prisluhnili delom treh velikih baročnih skladateljev: Antonia Vivaldija, Giuseppeja Tartinija in Georga Philippa Telemanna, pri čemer bo ansambel izvajal glasbo na avtentičnih baročnih inštrumentih.

Marijan Zlobec, Glasba na avtentičnih baročnih inštrumentih, Marijanzlobec.wordpress.com, 8. 8.

BERNARDO BRIZANI, violončelo **MIHA HAAS, klavir**

12. 8., VITEŠKA DVORANA

Nekdanji štipendist MOL, violončelist Bernardo Brizani se je ob spremljavi Mihe Haasa na klavirju nastopil na izjemno uspešnem in razprodanem koncertu Ljubljana Festivala. 12. avgusta 2019 sta v intimnem vzdušju Viteške dvorane v Križankah odlično zaigrala dela Boccherinija, Beethovna, Schumanna, Schuberta in Paganinija. Brizani je leta 2012 prejel štipendijo MOL za nadarjene za podiplomski študij na Hochschule für Musik Stuttgart v Nemčiji, leta 2016 pa še štipendijo za doktorski študij na Hochschule für Musik Detmold v Nemčiji. 26-letni violončelist je začel igrati že s petimi leti, z izjemnim talentom se je takoj po končani osnovni šoli vpisal na študij violončela na Akademiji za glasbo v Ljubljani, izobraževanje pa je nadaljeval v tujini. S svojim talentom in trdim delom je osvojil številne nagrade in se izkazal na pomembnih glasbenih prireditvah doma in v tujini. Bernardu Brizaniju iskreno čestitamo za odličen nastop.

Neznano, Ljubljana.si, Uspešen nastop Bernarda Brizanija na Ljubljana Festivalu. 21. 8.

GODALNI KVARTET KODÁLY

GABOR VARGA, klarinet

13. 8., NARODNA GALERIJA

Predzadnji koncert iz cikla komornih koncertov letošnjega Festivala Ljubljana bo zaznamoval madžarski Godalni kvartet Kodaly, eden vodilnih svetovnih komornih ansamblov, ki se ponosa z bogato, več kot polstoletno tradicijo. Kot so zapisali organizatorji, so kvartet leta 1966 ustanovili študentje Glasbene akademije Franza Liszta v Budimpešti in ga poimenovali po slovitim madžarskem skladatelju Zoltanu Kodalyju. Kvartet je izoblikoval edinstven poustvarjalni slog in seje uveljavil na vseh celinah. Njihov repertoarje raznovrsten, poseben poudarek pa posvečajo delom domačih skladateljev. Člani kvarteta so priznani, doma in v tujini uveljavljeni instrumentalisti: violinista Attila Falvay, ki je podiplomski študij končal na dunajski Akademiji za glasbo, in najmlajši član kvarteta Ferenc Bango, zmagovalec številnih mednarodnih tekmovanj (na ljubljanskem koncertu ga bo nadomestil Zoltan Tuška, nekdanji dolgoletni član godalnega kvarteta Microcosmos); violist Janos Fejervari, ustanovni član priznanega godalnega komornega orkestra Budimpešta, ter čelist Gyorgy Eder, dolgoletni komorni glasbenik, ustanovitelj Godalnega kvarteta Eder. Kvartetu se bo v solistični vlogi pridružil Gabor

Varga, eden vodilnih madžarskih klarinetistov, diplomant Glasbene akademije Franza Liszta in podiplomski študent Pariškega konservatorija. Dobitnik številnih uglednih mednarodnih tekmovanj seje v vlogi solista predstavil na priznanih glasbenih prizoriščih in najprestižnejših glasbenih festivalih. Glasbeniki bodo izvedli dela S. Rahmaninova, P. I. Čajkovskega in J. Brahmsa.

M.V., Ljubljana Festival: Godalni kvartet Kodály, Delo, 13. 8.

ANSAMBEL GOFFRILLER

VITO IMPERATO-GIOVANNI ANASTASIO, violina

ALBERTO SALOMON, viola

BENEDETTO MUNZONE, violončelo

EPIFANIO COMIS, klavir

Gost: **CLAUDI ARIMANY, flavta**

14. 8., NARODNA GALERIJA

V okviru ljubljanskega poletnega festivala je v Narodni galeriji nastopila zasedba Ensemble Goffriller, kot gost se ji je pridružil flautist Claudi Arimany. Ensemble Goffriller sestavljajo glasbeniki, ki poučujejo na Glasbenem konservatoriju Bellini v Catanii, sicer pa igrajo v najprestižnejših simfoničnih in komornih orkestrih.

Arimany, ki velja za enega najboljših flavtistov na svetu, v karieri je nastopil v najbolj imenitnih dvoranah od Evrope do Japonske.

Neznano, Virtuoz v Narodni galeriji, Reporter, 19. 8.

Jan-Pierre Rampal, eden najboljših flavtistov vseh časov je nekoč zapisal: Clavdij Arimany je med največjimi flavtisti svoje generacije. Je med tistimi, ki postavljajo tehniko v službo muzikalnemu izražanju. Arimany, ki velja za enega najboljših flavtistov našega časa je rojen katalonskem kraju Granollers. Kariera solističnega koncertnega flavtista ga je popeljala v najprestižnejše dvorane po Evropi, Rusiji, Združene države Amerike, Kanadi, Srednjem vzhodu in na Japonskem. Arimany je član pomembnih mednarodnih žirij na prestižnih tekmovanjih. Njegove interpretacije pa so na številnih nosilcih zvoka. V Narodni galeriji bo nočno nastopil z inštrumentalno zasedbo Ansambel Goffriller, ki jo sestavljajo glasbeniki ki poučujejo na glasbenem konservatoriju Belinni v Kataniji na Siciliji. Zasedba se je rodila iz plodovite izmenjave umetniških izkušenj med uveljavljenimi glasbeniki, ki so se šolali na najuglednejših akademijah v Italiji. Člani zasedbe pa igrajo v najprestižnejših simfoničnih in komornih orkestrih. Na sporedu nočnojnjega koncerta v Narodni galeriji bosta Serenada št. 10 v B-duru, K. 361 Wolfganga Amadeusa Mozarta, znana tudi kot Gran Partita. In klavirski kvintet št. 2 v A-molu, op. 81 Antonina Dvoraka.

Marko Šetinc, Koncert v Narodni galeriji, Radio Slovenija 3 (Svet kulture), 14. 8.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Španije nj. eksc. gospod José Luis de la Peña Vela.

ONJEGINOV DEMON muzikal

GLEDALIŠČE LDM. NOVAYA SCENA

19. in 20. 8., KRIŽANKE

Intenzivno dogajanje z odličnimi glasbenimi in vokalnimi razsežnostmi nastopajočih, tudi s pomočjo vrtljivega odra in drugimi tehničnimi in vizualnimi učinki, dela muzikal spektakularen in poseben. Nenazadnje ta oblika gledališča po besedah skladatelja Antona Tananova, ki je glasbo soustvarjal še s petimi skladatelji, v Rusijo prišla šele na prelomu tisočletja. Sodobni Onjegin pa tokrat pred gledalci zaživi na način, ki ne pušča prostora za stereotipe in tudi s pomočjo številnih uporabljenih improviziranih elementov deluje vedno novo, sveže.

Tomaž Polak, Ocena muzikala Onjenigov demon, Radio Slovenija 1, 20. 8.

Tudi ruska zima zaživi v atraktivnem scenskem veličastju, ko v video 3D-tehniko sneži vse do prvih vrst avditorija, se sledi gospodi v zimskih modnih oblačilih, ko scena zaživi v slikovitih projekcijah kar na štirih nivojih ob takratnem kostumskem razkošju (scenografija: Andrej Kezzin, Irina Afanasjeva; kostumografija: Anna Nazukova,

Igor Guljaev) ter atraktivni osvetlitvi (Ivan Pišev) in video inscenaciji (Igor Schwartz). Ko čisto na vrhu gospoda drsa v zaokroženi scenski kupoli vrtljivega odra, malo nižje plešejo pari, medtem ko se s svojimi spomini in demonovimi dejanji sooča sklonjeni stavec na invalidskem vozičku, ob strani pa še veselo zaplešejo vaški fantje svoj atraktivni kazačok.

Daliborka Podboj, Onjeginov demon razvnel Križanke, Paradaplesa.si, 22. 8.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Ruske federacije nj. eksc. gospod Doku Zavgajev.

Sponzor (19. 8.):

Sponzor (20. 8.):

Medijski sponzor:

MOJSTER IN MARGARETA muzikal

GLEDALIŠČE LDM. NOVAYA SCENA

22. in 23. 8., KRIŽANKE

Predstavi Onjeginov demon in Mojster in Margareta v Ljubljani sta mojstrovini. Ne le zaradi odlične igralske zasedbe – Teono Dolnikovo primerjajo z Mariah Carey in Adele –, ampak tudi zaradi posebnih učinkov (glasba je »sekala« iz zvočnikov iz vseh kotov Križank) in interaktivne izvedbe, saj se del predstave odvija med gledalci, ki bi se jih lahko tudi dotaknili. A se jih ne. Vseh se je zagotovo »dotaknili« že prvi muzikal, saj so nam zagotovili – ko smo jih srečali še na drugem, Mojster in Margareta –, da obiska le-tega niso načrtovali. In ne nazadnje, muzikala so prvič predstavili zunaj Rusije. Nič čudnega torej, da sta vzbudila zanimanje našega občinstva, hkrati pa sta v Ljubljano privabila tudi tuje novinarje, kar se, vemo, le redko zgodi. Ne, niso ostali ravnodušni. To ni uspelo nikomur.

Vito Tofaj, Onjegin ima demona, Mojster pa Margareto, Times.si, 27. 8.

Odličen je bil solistični izbor, le da je bila tokrat večina solistov novih ali drugih kot v Onjeginovem demonu. Izjema je bil tenorist Anton Avdejev, ki je prvotno vlogo Lenskega, v kateri je bil vendarle precej omejen, le še

nadgradil. Interpretiral je Mojstra, kot je ime romanopisca in seveda ene izmed treh glavnih oseb v musicalu. Fizično in glasovno je bil zelo prepričljiv, ker je vse, o čemer je pel, zvenelo pristno in prepričljivo, skozi njegovo perspektivo samoumevno. Pokazal je hkrati romantično naivnost kot notranjo moč v zagovoru svojih idej in prepričan, ne glede na posledice... Mojster in Margareta je že kot roman težko berljiv, ker je večplasten, a je musical to z neverjetno prisotnostjo vseh odrskih sestavin ter hkratno lahkotnostjo in prepoznavnostjo vseh vsebin, z vseskozi dinamično glasbeno podobo, v kateri res ni kakšnih izstopajočih melodij, ki bi postale večne, (morda je v tem smislu še najbližji ljubezenski duet Mojstra in Margarete), pokazal vrhunski rezultat, s katerim ruski umetniki z lahkoto izzivajo "zahodni svet".

Marijan Zlobec, Sijajen ruski musical Mojster in Margareta, Marijanzlobec.wordpress.com, 23. 8.

Vsebina je torej vznemirljiva, prikazu Moskve v sovjetskih časih so avtorji pridali še video prebliske iz druge svetovne vojne. Prav tehnološka obogatitev uprizoritve zasluži posebno omembo: uporaba 3D tehnologije je odlična. Izjemen je tudi ritem dogajanja, nikoli ni nikakršnih zastojev. Glasba: ni nepozabna, je pa funkcionalna in tako pevcem kot plesalcem nudi možnost, da pridejo do izraza. Izvajalci so odlični, omenili bi samo glavne: Grigorij Novički je Woland, Teona Dolnikova Margareta, Anton Avdejev pa Mojster. V Ljubljani je muzikal praznoval svoj peti rojstni dan. Ob splošnem navdušenju.

B. I. P., Mojster in Margareta po Bulgakovu, Primorski dnevnik, 24. 8.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Ruske federacije nj. eksc. gospod Doku Zavgajev.

Sponzor (22. 8.):

Medijski sponzor:

Sponzor (23. 8.):

ORKESTER MARIJINEGA GLEDALIŠČA IZ SANKT PETERBURGA

VALERIJ GERGIJEV, dirigent
DIMITRIJ ŠIŠKIN, klavir

26. 8., CANKARJEV DOM

Sinočnji koncert simfoničnega orkestra Marijinega gledališča iz Sankt Peterburga z dirigentom Valerijem Gergijevim in mladim pianistom Dimitrijem Šiškinom je bil eden najboljših v zadnjih letih v Ljubljani, tokrat pa na 67. Ljubljana Festivalu. Gledalci in poslušalci, ki so s huronskim navdušenjem sprejeli prvi nastop pri nas sedemindvajsetletnega ruskega pianista Dimitrija Šiškina, ne bi pomislili, da je prvič in ediničrat imel vajo z nastopajočim orkestrom in dirigentom šele pred koncertom samim, in da si je upal na oder tako rekoč "na slepo". In to z enim najtežjih klavirskih koncertov, Tretjim v d-molu op. 30 Sergeja Rahmaninova... Dimitrij Šiškin je velik muzik že sedaj in ima s tako postavljeno glasbeno podobo, ki jo manifestira lahkotno, mirno, samoumevno, brez nervoze in skrbi, ampak s tehnično pianistično sposobnostjo in koncertno prezentnostjo, da mu dolga kariera, v kateri bo svoje interpretacije lahko le še poglobljal, ne uide. Šiškin ima briljantno pianistično

tehniko, v interpretaciji skuša biti vsaj malo lirik, romantik in ne s prevelikim dinamičnim razponom, kot ga rad uprizarja in pokaže v tem koncertu na primer naš stari znanec Denis Macujev. Šiškin igra v skladu s samim sabo, preko Rahmaninova igra sebe in ne želi biti kaj drugega kot je; tu in sedaj. Zaveda se avtonomije in kvalitete slehernega glasbenega trenutka v zahtevni in dolgi partituri. Zato njegova interpretacija ni imela šibkih mest ali neizdelanih pasaž. Nasprotno, njegova kadenca je ne le samosvoja, ampak je vedno bolj pridobivala kontemplativne razsežnosti... Neponovljiva pa je bila izvedba Desete simfonije v e-molu, op. 93 Dimitrija Šostakoviča. Če rečem, da je pri Šostakoviču orkester s svojim dirigentom zares doma, bi smel pomisliti, da razen Rusov celotne glasbene in družbeno-politične zgodovine nihče ne pozna in še manj čuti (v taki globini). Najboljši je bil drugi, "Stalinov" stavek...Občudovali smo tako zvok celotnega orkestra kot soliste; fagotista, prvi rog in vse horniste, flavto, oboo, harfo, tri pozavne in tolkala, manj so bile izrazite trobente ali klarineti Godala so imela ves čas temno barvo, pokazalo pa se je, kako zvenijo, če igrajo odlični glasbeniki z nasploh dobrimi inštrumenti. Po ovacijah in stoječih aplavzih so ruski gostje izvedli še odlomke iz baletne glasbe Ognjeni ptič Igorja Stravinskega.

Marijan Zlobec, Če si odličen, te tudi železna zavesa ne ovira, Marijanzlobec.wordpress.com, 27. 8.

Gergijeva gotovo označuje jasen nagib k megalomanskosti, o čemer priča količina njegovih letnih koncertov in zmožnosti pripravljanja po več koncertov dnevno. Na to je kazal na tokratnem koncertu zelo obsežen spored, nadgrajen še z dodatki. Toda ta poteza se na svoj način, v obliki izjemne karizmatičnosti, prenese tudi v izvedbe, za katere imamo lahko občutek, da nastajajo v trenutku, da jih Gergijev oblikuje šele točno pred nami, pač odvisno od trenutnega razpoloženja in nagiba. Obe impresionistični »predjedi«, Ravelova Pavana in Debussyjev Preludij k Favnovemu popoldnevu, sta bili poustvarjeni z nenavadno zbranostjo, z nagibom proti mehki otrplosti, skoraj z željo po zaustavitvi zvočne baržunatosti in poenotenosti z emocijo, ki jo prinašata... Kot solist je v njem nastopil mladi pianist Dmitrij Šiškin, čigar tehnično znanje je brezmejno. V njegovih rokah

se zdijo virtuozni zavoji Rahmaninova zgolj blagi ovinki. Njegova kontrola je popolna, ton izrazito prosojen, zaradi česar se goste kaskade koncerta nikoli niso izgubljale v grmenju.

Gregor Pompe, Kritika koncerta orkestra Marijinega gledališča iz Sankt Peterburga: Moč in kontekst glasbe, Dnevnik.si, 29. 8.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Ruske federacije nj. eksc. gospod Doku Zavgajev.

Sponzor:

MAMMA MIA! muzikal

27. 8., KRIŽANKE

Tam kjer so začeli pa so sinoči tudi zaključili in še zadnjič skupaj zaplesali. V Križankah je ekipa muzikla Mamma Mia namreč zaključila uspešno zgodbo, ki so jo spisali s slovenskimi občinstvom. Premiero so imeli pred 4 leti prav v Križankah in sinoči so težko zadrževali solze a spomini na prijateljstva pravijo bodo ostali za vedno.

Polona Jambrek, Mamma Mia! Rekla adijo!, POP TV, 28. 8.

Zadnja uprizoritev Mamme Mie! se je v velikem slogu poslovila od slovenskih odrov tam, kjer se je tudi začela. V čarobnih Križankah v Ljubljani. Predstava je bila seveda povsem razprodana. Še zadnjič!

Jure Stušek, Zadnjič uprizorili najuspešnejši muzikal v Sloveniji vseh časov - Mamma Mia!, Prlekija-on.net, 28. 8.

Koprodukcija:

Generalni sponzor:

Sponzorji muzikala:

G. VERDI: LA TRAVIATA

OPERA TEATRO REGIO IZ TORINA

MARIJA MUDRJAK in **IRINA DUBROVSKAJA**, sopran
GIULIO PELLIGRA, tenor

28. in 29. 8., CANKARJEV DOM

Pred koncem letošnjega Festivala Ljubljana je zasedba priznanega gledališča Teatro Regio iz Torina v Cankarjevem domu uprizorila opero Traviata, ki spada med najbolj priljubljene opere na svetu. Libreto zanjo je po kontroverznem romanu Dama s kamelijami Alexandra Dumasa napisal Francesco Maria Piave, uglasbil pa ga je Giuseppe Verdi. Ljubitelji opere so v slikoviti odrski

postavitvi - posebne učinke je ustvarilo veliko ogledalo in izvrstni interpretaciji glavnih likov uživali kar dva večera zapored in številčni ansambel nagradili z ovacijami. V vlogah Violette in Alfreda so se predstavili sopranistki Marija Mudrjak (28. avgusta) in Irina Dubrovska (29. avgusta) ter tenorist Giulio Pelligra.

R.N., Traviata z ogledalom, Nedelo, 31. 8.

Med vrhunci 67. Festivala Ljubljana je bilo tudi gostovanje gledališča Regio iz Torina, ki je pred polnim Cankarjevim domom uprizorilo Verdijevo opero La Traviata. V razkošni postavitvi izstopajo živopisne tapiserije in ogromna ogledala, na ljubljanskem odru pa je pod taktirko dirigenta Renzettija blestel zlasti baritonist Giovanni Meoni. V naslovni vlogi je nastopila mlada ruska sopranistka Marija Mudrjak.

Sara Zupančič, Prepričljiva in razkošna La traviata, Primorski dnevnik, 31. 8.

V okviru 67. Festivala Ljubljana smo v sredo prisluhnili Verdijevi operi La Traviata (1853) v izvedbi gledališča Teatro Regio iz Torina. Gostovanje pomembne glasbene ustanove, ki se na italijanski sceni odlikuje po bogati in kvalitetni ponudbi, je nov korak v kulturnem sodelovanju med Italijo in Slovenijo: Darko Brlek, direktor ljubljanskega festivala, in Paolo Trichilo, italijanski veleposlanik v Sloveniji, sta uvodoma poudarila odlične odnose med Festivalom Ljubljana, Veleposlaništvom Italije in Italijanskim inštitutom za kulturo v Sloveniji. Skupna pobuda je imela mednarodni odziv, saj je Cankarjev dom po Brlekovih besedah napolnilo veliko število poslušalcev iz Italije, Avstrije in Hrvaške. K zelo dobremu obisku je pripomogel sloves danes že klasične postavitve, ki sta jo nemški režiser Henning Brockhaus in češki scenograf Josef Svoboda pripravila leta 1992 za Sferisterio v Macerati, odtej pa potuje po vsem svetu. Brockhaus je v številnih intervjujih izpostavil, da se je želel izogniti realizmu Dumasovega romana Dama s kamelijami (1848), na katerem sloni opera: režija in scenografija se tako kot glasba opirata na iluzije, in tako izpostavljata razne motive, ne da bi jih podrobneje obdelala. V prvem preludiju na primer protagonist Alfredo Germont nastopi na sceni, medtem ko je zatopljen v branje, in lahko domnevamo, da tako kot v Dumasovem romanu prebira pisma pokojne ljubice. Režiserjeva odločitev se v resnici bolj kot na

literarno podlago navezuje na glasbeno dogajanje, saj je Giuseppe Verdi v prvi del preludija postavil melodijo, ki jo je razvil šele v tretjem dejanju, ko operna protagonistka umira. Tudi ogromno ogledalo, ki nekoliko nagnjeno odseva dogajanje na odru in se v zadnjih taktih obrne proti publikli v razsvedjeni dvorani, ima pomembno simbolno funkcijo: tako kot meščani v romanu brez sramu zijajo v protagonistkine osebne predmete, ki jih po njeni smrti prodajajo na dražbi, tako tudi gledalci nezavedno prevzemamo vlogo voajerjev, ko opazujemo njeno propadanje in smrt. Ogledalo brechtovsko razbije gledališko iluzijo, saj nas po dveh urah razkošnih prizorov, čudovite glasbe in ganljive zgodbe surovo povrne v realnost. Zanimive so tudi živopisne tapiserije, ki s pomočjo ogledala ustvarjajo večdimenzionalne svetove: veliki plesni in pevski prizori se v ritmu valčka vrtijo na erotičnih poslikavah, ki so nastale po vzoru italijanskega slikarja Giovannija Boldinija, v komornih scenah pa se pojavita idilično podeželje z marjeticami in stena s črno-belimi družinskimi portreti. Le zadnji prizor, kjer je celo glasba le bled odsev prejšnjega dogajanja, se odvija na golem prizorišču. Dirigent Donato Renzetti je poskrbel, da tempo ni nikoli zastal, posebno pozornost pa je namenil tudi kvaliteti zvoka, tako da je vsak barvni odtonek lepo prišel v ospredje. Ruska sopranistka Marija Mudrjak (Violetta Valery) je svojo vlogo odlično poustvarila na igralski ravni, saj je uspešno prikazala protagonistkin psihološki razvoj od lahkoživke do zaljubljene ženske, ki se odpove ljubezni in sreči, da ne bi oskrunila družinske časti svojega ljubega. Manj je prepričala kot pevka: po izvrstni izvedbi cabalette Sempre libera v prvem dejanju, kjer je pokazala solidno tehniko v izvajanju zahtevnih pasаж, je začela kazati znake utrujenosti - to sta izdajala mestoma negotova intonacija in šibek glas. Nedvomno bi take spodrsrljaje lahko pripisali nezrelosti, saj je Mudrjakova navsezadnje stara le 25 (!) let: upati je treba, da bo z glasom ravnala previdno, saj ima v rokah vse adute za uspešno kariero. Zadnje čase se je namreč ustalila nespametna in za glas nevarna navada, da se zahtevne vloge dodeljujejo mladim in neizkušenim pevcem. Na vokalni ravni sta se bolje odrezala tenorist Giulio Pelligra (Alfredo Germont) in predvsem baritonist Giovanni Meoni (Giorgio Germont). Prvega odlikuje uravnoteženo petje, saj je Pelligra s svojim svetlim in liričnim glasom zmožen preglasiti orkester, pri tem pa ohranja plemenit izraz in toplino. Take in podobne

značilnosti na najvišji ravni obvlada tudi Giovanni Meoni, ki je s svojim polnim glasom po vzoru stare pevske šole popolnoma nadkrilil kolege. Kar vedno znova preseneča, je njegovo fraziranje, saj ga smiselno oblikuje na podlagi dinamike in besedila: v sebi učinkovito združuje ostrino in toplino kompleksnega lika, ki ga je težko spregledati, ravno to dvojnost pa je najbolje izrazil v ariji Di Provenza il mar, il suol. Meoni je bil nesporna zvezda večera, kar je še dodatno oplemenitilo zanimivo in večplastno postavitve z impresivnimi prizori. Čeprav je Brockhausova režija že nekoliko zastarela, je nabitost polna Gallusova dvorana dokaz, da je opera La traviata v nasprotju z glavno junakinjo še čila in zdrava, to se pravi še vedno aktualna.

Sara Zupančič, Razkošna La traviata, Primorski dnevnik (Kultura), 31. 8.

Ljubljanski festival je z Verdijevo opero La traviata torinskega gledališča Teatro Regio v Cankarjevem domu v Ljubljani dosegel enega od letošnjih vrhuncev. Poleg scenografije z velikim ogledalom je predstava izstopala tudi z nastopom dveh sopranistk v glavni vlogi, Marije Mudrjak in Irine Dubrovskaje. Tenorist je bil Giulio Pelligra. Libreto je nastal na podlagi romana Dama s kamelijami Alexandra Dumasa. Besedilo je uglasbil Giuseppe Verdi. Zgodba pripoveduje o notranji stiski pariške kurtizane Violette, v katero se zaljubi mladi plemič Alfredo. Dve predstavi opere sta pritegnili slovensko družbeno in kulturno smetano.

Neznano, Vrhunec poletja, Reporter, 2. 9.

Gostovanje torinskega Teatro Regio z Verdijevo Traviato na 67. Ljubljana Festivalu je najprej pokazalo, kako lahko ljubljanski oder v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma zablesti s svojimi možnostmi realizacij scenskih idej in rešitev. To je uspelo slavnemu češkemu scenografu Josefu Svobodi (1920 – 2002). Sinočnoj opero, kot smo jo gledali in občudovali njegove zelo drzne in inovativne, a še danes sodobne poteze, so v torinskem gledališču postavil na oder že pred več kot dvajsetimi leti. Bila je tako uspešna, da se je učvrstila v njihovem železnem repertoarju in na gostovanjih po svetu... Sijajna je bila kostumografija Giancarla Colisa, ki se je povsem vklapljala v scenografijo, kot jo je sicer po Svobodi obnovil Benito Leonori. Vse je bilo v stilu predstave, časa in kraja ter družbe.

Odlična je bila koreografija Valentine Escobar, vse bolj v znamenju španskega kolorita in še posebej "ilustracije" bikoborbe.

Marijan Zlobec, V Traviati najboljša scenografija že pokojnega Josefa Svobode, Marijanzlobec.wordpress.com, 29. 8.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Italijanske republike nj. exc. gospod Paolo Trichilo.

Sponzor (28. 8.):

Ambasciata d'Italia
Lubiana

#VIVERE
ALL'ITALIANA

VLADO KRESLIN z gosti

30. 8., KRIŽANKE

Vlado Kreslin je hočeš nočeš po devetindvajsetih letih nepretrganega nastopanja v Poletnem gledališču v Križankah, tokrat na 67. Ljubljana Festivalu, postal živa legenda. Po reakciji občinstva, ki je pridno pelo nekatere njegove pesmi, je tako rekoč ponarodel, kot pred desetletji Avsenik in Slak pa še kdo, da ne bo pomote.

Marijan Zlobec, Vlado Kreslin z očetom bolj intimno, Drugisvet.com, 1. 9.

SVETLANA ZAKHAROVA in prijatelji

**SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA
ANTON GRIŠANIN, dirigent**

3. 9., CANKARJEV DOM

Svetlana Zakharova je v enem izmed številnih intervjujev o svoji pestri karieri govorila tudi o predanosti baletu, ki terja nenehno delo, železno disciplino, premagovanje bolečine, nenaravno spreminjanje telesa. Pravi, da se je njeno otroštvo končalo pri desetih letih. Pri 18-ih je postala glavna plesalka Mariinskoga gledališča, od 2003 je v Bolšoj teatru. Vsekakor vrhunska balerina je v gala večeru ponudila za vsakega nekaj in tako pričakovano požela veliko aplavzov. Koreografski zemljevid od Mariusa Petipaja, Mikhaila Fokina, do sodobnih koreografov je bil nekakšen plesni portret, razpon zanimanja in veččin 40-letne baletne zvezde in kuratorka večera.

Furlan Jedrt Jež, Zvezda večera, Radio Slovenija 1, 4. 9.

Gallusova dvorana. Vsi kotički so bili zapolnjeni. Tisto nežno, rahlo bitje, v Ukrajini rojena svetovno znana balerina, jih je priklicala. Prišli so iz vseh koncev in krajev in tujih dežel, da ji zaploskajo. Večerje otvorila s soplesalcem Jacopom Tissijem in odplesala odlomek iz romantičnega klasičnega baleta Gusar. Občinstvo je z vmesnim aplavdiranjem nagrajevalo njene gibe; četudi aplavza nima rada, se nam je ploskalo kar samo od sebe. Večer so sestavljale kratke plesne točke klasičnih baletnih mojstrov, prav tako ali za marsikoga še bolj pa so bile ganljive sodobne koreografije ... Mnogi so prišli, da bi Zakharovo videli plesati klasični balet Umirajoči labod. Tedaj so se prižgali tudi sicer prepovedani mobilniki. Ljudje so snemali koreografijo Mihaila Fokina, ko jo je ustvaril za samo Ano Pavlovo, in ko je bila na odru Svetlana Zakharova, se je zdelo, kot da je vstopila v njeno telo, v tisti čas na začetku prejšnjega stoletja. To je bilo nekaj tudi za najmlajše balerine v dvorani, ki so prišle v spremstvu mamic, da so lahko bile priča čudežu. Čudežu giba, ki ima to nadzemsko moč, da oživi preteklost.

Grubar Urška Krišelj, Čudež giba, Jana Zarja, 10. 9.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Ruske federacije nj. exc. gospod Doku Zavgajev.

RTV
SLO

SIMFONIČNI ORKESTER
RTV SLOVENIJA

Sponzor:

Medijski sponzor:

SIMFONIČNI ORKESTER IZ SHENZHENA

DAYE LIN, dirigent

TIANWA YANG, violina

JIAPENG NIE, violončelo

4. 9., CANKARJEV DOM

Kitajska glasbena kultura je v Evropi vse bolj prepoznavna, še posebej nekateri njeni segmenti, kot je Pekinška opera kot posebna zvrst, pa tudi Pekinška opera kot ansambel, ki doma kraljuje v novo zgrajenem kulturnem centru, o kakršnih Evropa lahko samo sanja. Na Kitajskem menda v tem trenutku gradijo sto koncertnih dvoran in klasična glasba postaja vse bolj popularna ... Leta 1982 ustanovljeni Simfonični orkester iz Shenzhena velja za enega najboljših kitajskih orkestrów, vse bolj prepoznaven pa je tudi mednarodno, saj je nastopal že po vsem svetu, od Združenih držav Amerike in Kanade, Nemčije, Italije, Francije, Turčije pa vse do Indije, Južne Afrike, Indonezije, Koreje in Tajske, ter sodeloval celo s Joséjem Carrerasom. Na tokratnem koncertnem večeru jih bo vodil dirigent Lin Daye, ki je od leta 2016 tudi glasbeni direktor orkestra. Z orkestrom iz Shenzhena bosta nastopila mednarodno uveljavljena solista, violončelist Jiapeng Nie in violinistka Tianwa Yang. Nie, že poznan gost odrov Ljubljana Festivala, je končal študij na Državni univerzi v Singapuru in

na Visoki šoli za glasbo in gledališče v Hamburgu. Tianwa Yang se je na Konservatoriju za glasbo v Pekingu začela izobraževati že z desetimi leti in s svojim talentom kmalu vzbudila medijsko pozornost, le tri leta kasneje pa je izdala svoj prvi CD.

Marijan Zlobec, Kitajski orkester iz Shenzhena na Ljubljana Festivalu, Marijanzlobec.wordpress.com, 4. 9.

Častni pokrovitelj je veleposlanik Ljudske republike Kitajske nj. excs. gospod Wang Shunqing.

Sponzor:

ZAKLJUČEK 67. LJUBLJANA FESTIVALA IZRAELSKI FILHARMONIČNI ORKESTER

ZUBIN MEHTA, dirigent

5. 9., CANKARJEV DOM

Berliozova Fantastična simfonija je koncertni biser; to vedo vsi, manj pa je orkestrów in dirigentów, ki to znajo tako prepričljivo pokazati, kot je to uspelo sinoči

Izraelskemu filharmoničnemu orkestru z legendarnim dirigentom Zubinom Mehto v nabitó polni Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani ob koncu 67. Ljubljana Festivala ... Interpretacija Zubina Mehte z Izraelskim filharmoničnim orkestrom je bila vrhunec nekega glasbenega pojmovanja, ki izhaja iz dojemanja celovitosti tako velike umetniške osebnosti, kot je bil Hector Berlioz (če se spomnimo še na sijajen publicistični in kritični opus ter javni ali civilni, velikokrat polemični pogum). Dojemanje osebnosti, dela, stila, časa, vsebine, izraza so se lahko povezale v neponovljivo interpretacijo samo tedaj, ko je pred orkestrom sinoči sicer sedel, ne stal, nekdo, ki glasbo različnih svetów in obdobjí z lahkoto sprejema kot zgodovinsko kontinuiteto, iz katere pa so se v večnost dvignili samo največji posamezniki, v onem času zlasti Verdi in Wagner, ki ju Mehta tako dobro pozna. Najbolj so me presenetila godala s tokrat tako posebnim zvokom, da me je spominjal na zarezavanja ostrega rezila v kožo. Sijajen je bil že uvodni angleški rog in potem različni novi in novi solisti; oboa, flavta, klarinet, fagot, sijajna sekcija tolkal, pa obe tubi, obe harfi, trobente, rogoví,...

Marijan Zlobec, Zubin Mehta s Fantastično simfonijo, Marijanzlobec.wordpress.com, 6. 9.

Na začetku ljubljanskega koncerta se je orkester poklonil spominu na Odonu Partosa (1907-1977). Madžarski skladatelj judovskega rodu je namreč leta 1936 sodeloval pri ustanavljanju Izraelskega filharmoničnega orkestra (do leta 1948 se je imenoval Palestinski filharmonični orkester), ko je z glavnim pobudnikom Bronistawom Hubermanom zbiral judovske glasbenike. Iz njegovega opusa je Mehta izbral prijetno skladbo Concertino za godala. Joseph Haydn (1732-1809) je nedvomno veliko prepoznavnejši skladatelj. Izraelski orkester je v Ljubljani solidno izvedel Koncertantno simfonijo v B-duru za oboo, fagot, violino, violončelo in orkester, op. 84, Hob. 1:105. Z orkestrom so kot solisti nastopili: Christopher Bouvman (oboa), Daniel Mazaki (fagot), David Radzynski (violina) in Emanuele Silvestri (violončelo), med njimi je zlasti izstopal violinist. V drugem delu se je z Berliozom orkester predstavil v svoji popolni sestavi in svoji najbolj prepoznavni podobi z značilnim močnim zvokom. Na Fantastično simfonijo, op. 14, H. 48, je Mehta posebej

navezan in jo rad izvaja. Orkester je Berliozovo simfonijo interpretiral natančno in mogočno hkrati. Občinstvo je nastopajoče nagradilo z vztrajnim ploskanjem in kot dodatek iztržilo lahkočno Straussovo polko. Aplavz je seveda veljal v prvi vrsti Zubinu Mehti, velikemu predstavniku glasbene poustvarjalnosti, ki se umika z glasbene scene.

B. I. P., Glasbeno slovo dirigenta Zubina Mehte, Primorski dnevnik (Kultura), 7. 9.

Eden največjih dirigentov sodobnega časa, Zubin Mehta, je na enem od zadnjih koncertov svoje poslovilne turneje odložil dirigentsko paličico, se poklonil in s pomočjo palice utrujen med ovacijami zapustil dirigentsko mesto. Pravzaprav stol, saj je med tem, ko je dirigiral, sedel. A dirigentske paličice ni vihtel nič manj goreče in ljubeče kot pred 51 leti, ko se je prvič povzpел na dirigentsko mesto. Z Ljubljano je povezan, prvič je tu na povabilo takratnega direktorja Slovenske filharmonije Marijana Lipovška gostoval pred 40 leti. In se znova vrnil leta 2003. Tokrat naše prestolnice ni zapustil le z zadoščanjem, da je razveselil in prevzel občinstvo v Cankarjevem domu, temveč tudi z odlikovanjem: predsednik Borut Pahor mu je podelil zlati red za zasluge. Upravičeno: s prispevki v glasbeni poustvarjalnosti si je navdihujoče prizadeval povezati ljudi in narode. No, kot večkrat, ko Ljubljano obiščejo Izraelci, se je opozorilo tudi na palestinsko vprašanje; na avtomobile okoli Cankarjevega doma so delili protiizraelske pamflete. A če se s Palestinci strinjamo, morda tokrat protest ni bil smiseln: Zubin je s svojo glasbo daleč nad politiko in državami.

Vito Tofaj, Zubin Mehta, z bogom ali nasvidenje?, Jana Zarja, 10. 9.

Sponzor:

ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE

CHARLES DUTOIT, dirigent

6. 9., CANKARJEV DOM

Kot slavnostni uvod v novo sezono bo Slovenska filharmonija nastopila pod taktirko slovitega švicarskega maestra Charlesa Dutoita. Večkrat nagrajeni dirigent – nedavno, leta 2017, je prejel prestižno zlato medaljo Kraljeve filharmonične družbe – je od leta 2018 glavni gostujoči dirigent orkestra Sanktpeterburške filharmonije. Pred tem je bil umetniški vodja in šef dirigent Kraljevega filharmoničnega orkestra iz Londona, šef dirigent Filadelfijskega orkestra, umetniški vodja Simfoničnega orkestra iz Montreala, glasbeni vodja orkestra Festivala Verbier, če naštejemo le nekaj njegovih najpomembnejših funkcij. Kot gost številnih uglednih orkestrrov je koncertiral po vsem svetu in ustvaril bogato diskografijo. V Ljubljani bo uvodoma poustvaril leta 1940 nastalo koreografsko simfonično pesnitev Mařenka o tragični usodi dunajske dekllice skladateljja Lucijana

Marije Škerjanca, čigar 120. obletnice rojstva se v novi sezoni spominja Slovenska filharmonija. Sledita štiri leta starejši balet Igorja Stravinskega in znamenita Simfoniya z orglami Camilla Saint-Saënsa, posvečena Franzu Lisztu, ki je preminil v letu nastanka te simfonične mojstrovine. Po dolgem času bomo tako ponovno slišali velike koncertne orgle na simfoničnem koncertu v Cankarjevem domu.

Marijan Zlobec, Charles Dutoit drevi s Slovensko filharmonijo, Marijanzlobec.wordpress.com, 6. 9.

Orkester Slovenske filharmonije je rezidenčni orkester Festivala Ljubljana 2019.

B) SPREMLJEVALNI DOGODKI

PIHALNA ORKESTRA V KRIŽANKAH

GODBA SLOVENSkih ŽELEZNIC ZIDANI MOST
DELAVSka GODBA TRBOVLJE
FRANCI LIPOVŠEK, JOŽE KOTAR, dirigenta

10. 6., KRIŽANKE

Godba Slovenskih železnic je edina od nekdanjih številnih železničarskih godb. Leta 1902 so jo v Zidanem Mostu ustanovili železničarji, danes pa s svojo energijo in predanostjo niza uspehe kar 80 aktivnih članov. Dirigentsko palico je od njenih začetkov vihtelo enajst dirigentov, od leta 1999 Franci Lipovšek. Pod njegovim vodstvom se je začela godba pomembno razvijati in več kot uspešno udeleževati tekmovanj, s tem pa sta se povečevali kakovost in zahtevnost igrane glasbe... Delavska godba Trbovlje na drugi strani že več desetletij spada med najboljše ljubiteljske pihalne orkestre. Visokokakovostno raven in dolgoletno glasbeno tradicijo so trboveljski godbeniki potrdili z osvojitvijo prvih mest na tekmovanjih pihalnih orkestrov v domovini, kakor tudi na svetovnih prvenstvih pihalnih orkestrov v Kerkradeju na Nizozemskem v letih 1974, 1978, 1981 in 1993. Trboveljska godba, v kateri muzicira več kot šestdeset glasbenikov, z izvajanjem najzahtevnejših skladb koncertnega repertoarja že meji na orkester simfoničnih pihal, trobil in tolkal.

Pihalna orkestra v Križankah, Dnevnik, 10. 6.

BRILJANTINA, muzikal

12. 6., KRIŽANKE

Pod okriljem Festivala Ljubljana je bila uprizorjena še ena predstava, muzikal Brillantina. Odrsko klasiko iz leta 1970, ki je še dodatno priljubljenost dobila s filmom iz leta 1978 z Johnom Travolto in Olivio Newton John, je za slovensko občinstvo priredila produkcijska hiša Jureta Franka. Vlogo Sandy je prevzela mlada Saša Lešnjek in vlogo Dannyja Luka Markuš štajler, muzikal je režiral Jug Radivojevič, Patrik Greblo je bedel nad glasbo. Za prevod in priredbo pesmi je poskrbel Tomaž Domicelj, za prevod in priredbo dialogov muzikala pa Boštjan Gorenc - Plizama.

Festivalska Brillantina, Reporter, 24. 6.

Koprodukcija :

Medijski sponzor muzikala:

Koprodukcija :

Sponzor:

POLETNA NOČ – POKLON MARJANI DERŽAJ

SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA
IN BIG BAND RTV SLOVENIJA

PATRIK GREBLO, dirigent

20. 6., KONGRESNI TRG

Poletna noč se je z večerom, posvečenim Marjani Deržaj, vrnila domov. V zibelko, če hočete. Vsak trenutek na prepolnem Kongresnem trgu je bil nabit s čustvi. Eden od vrhuncev je bil zagotovo, ko je prišel na oder pevec Lado Leskovar in obujal spomine na druženje z Marjano. Le težko je zadržal solze.

Vito Tofaj, KONCERT POLETNA NOČ je končno prišel domov!, Svet24, 26. 6.

LJUBLJANA FESTIVAL NA LJUBLJANICI

27. 6.–30. 6.

Slab teden pred uradnim začetkom 67. Ljubljana Festivala je v Ljubljani nastopil čas za vsebinsko povezan manjši festival, ki meščane in turiste nagovarja na nekoliko drugačnem prizorišču - Ljubljanici. Plovbo na eni izmed ladjic, ki vodi do zapornice ali do Špice, z glasbo spremljajo dijaki ljubljanskega konservatorija ali študenti akademije ... Prva festivalska ladjica, Barjanka, je v četrtek, na verjetno enega najbolj vročih dni letošnjega poletja, nekaj čez poldne odplula izpred Dvornega trga pod Kongresnim trgom. Na njej je kakšnega dva ducata poslušalcev, predvsem iz vrst medijev, prisluhnilo prvemu letošnjemu nastopajočemu - Andražu Malgaju, študentu drugega letnika ljubljanske Akademije za glasbo pri profesorju Luki Juhartu na koncertni harmoniki. Svoj 40-minutni nastop, s katerim je popestril enourno pot po reki, je začel s strastnim in energičnim Libertangom Astorja Piazzolle, nato pa se je sprehodil od baroka z Johannom Sebastianom Bachom, Jean-Philippeom Rameaujem in Domenico Scarlattijem ter nazaj do latinskoameriške glasbe. Njegovo izvajanje je pritegnilo marsikateri pogled tudi z obeh bregov reke.

Ksenija Brišar, Festival Ljubljana na Ljubljanici - z glasbo do zapornice ali Špice, Mislis.ta.si, 28. 6.

MALA LIKOVNA KOLONIJA

15. 7.–19. 7., KRIŽANKE – PERGOLA,
VITEŠKA DVORANA

Letošnja že 8. Mala likovna akademija, ki je potekala vzporedno z 22. mednarodno likovno akademijo, nam je na zaključnem dogodku postregla s prav posebno gledališko poslastico. Po metodi kamišibaj smo namreč zraven razstavljenih izdelkov, slišali tudi dve povsem avtorski pravljici, ki sta nastali spontano v dneh trajanja kolonije. Kar 32 osnovnošolcev je od 15. do 18. julija vsako dopoldne ustvarjalo na Pergoli pri Križankah. V petek pa smo v Peklenskem dvorišču, ki je prav tako v sklopu Križank, lahko videli razstavo umetniških izdelkov in predstavitev dveh pravljic po metodi kamišibaj ... Med njimi so se spletla nova prijateljstva in prav gotovo bodo spomini na letošnjo Malo likovno akademijo živeli še dolgo.

Tanja Mojzer, Kamišibaj in Mala likovna akademija, Otroski.rtv.slo.si, 22. 7.

MOJSTRSKI TEČAJI FESTIVALA LJUBLJANA

15. 7.–8. 8., NARODNA GALERIJA
IN KONSERVATORIJ ZA GLASBO IN BALET LJUBLJANA

V sklopu 67. ljubljanskega festivala na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana potekajo mojstrski tečajji. Umetniško vodenje je v rokah enega vplivnejših svetovnih pozavnistov Branimirja Slokarja, udeležence o solističnem in komornem igranju poučujejo ugledni profesorji. Slokar pravi, da so glasbeniki na tečajih nekaj posebnega: »Sodijo med najboljše na svetu, res ni veliko takih.« Ljubljansko občinstvo ima od tečajev dvojno korist, na štirih koncertnih večerih v Viteški dvorani Križank bodo nastopili profesorji, ki vodijo posamezne mojstrske tečaje, na odru konservatorija pa najbolj nadarjeni mladi glasbeniki, danes violinisti, v soboto pianisti, v nedeljo pa oboisti.

I.B., Poletje, čas za brušenje glasbene tehnike, Delo, 26. 7.

Na 67. Ljubljana Festivalu se v avgustu nadaljujejo komorni koncerti. V ponedeljek, 5. avgusta, bo tako še zadnji koncert v okviru Mojstrskih tečajev, na katerem se bo predstavil uveljavljeni solist trobentar in profesor Matthias Höfs s svojimi glasbenimi gosti. Koncert bo ob 20. uri v Narodni galeriji. Na programu bodo samo skladbe Wolfganga Amadeusa Mozarta, kar pomeni

Sponzor: **PETROL**
Energija za življenje

Mestna občina
Ljubljana

Organizacija Združenih
narodov za kulture
United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

LJUBLJANA
2025
EVROPSKA
GLASBENA
KOLONIJA

Ljubljana2025
European Capital of Culture
Capital of Culture

Sponzor: **SPAR**

redko doživetje slavnega skladatelja s takim komornim programom. Na koncertu bo nastopil v družbi violinistke Sarah Christian, violista Jana Lisboe, violončelista Samuela Lutzkerja in pianista Paula Rivinusa. Matthias Höfs je z 18 leti postal solist trobentač v Državnem filharmoničnem orkestru v Hamburgu, kjer je deloval nadaljnjih 16 let. Sočasno se je pridružil zasedbi German Brass, s katero še vedno žanje uspehe po vsem svetu. Od njihovega prvega koncerta leta 1985 zase in za svoje kolege piše in pripravlja aranžmaje, ki presegajo žanrske meje in še naprej navdihujejo svet trobil. Od leta 2000 je Höfs profesor na Univerzi za glasbo in gledališče v Hamburgu, kjer s svojo vnemo navdušuje študente, pri čemer ve, kako jim predati strast do svojega inštrumenta. Oktobra 2016 so German Brass prejeli nagrado ECHO Klassik – eno najpomembnejših nagrad za domače in tuje glasbenike.

Marijan Zlobec, Zaključek Mojsrskih tečajev z Mozartovim večerom, Marijanzlobec.wordpress.com, 1. 8.

Letos so se pri Festivalu Ljubljana odločili organizirati mojsrske tečaje, umetniško vodstvo pa so zaupali Branimirju Slokarju, ki je v dolgi in plodoviti karieri vzgojil izjemno število izvrstnih pozavnistov ... »Vsi so moji kolegi, s katerimi sem učil na tečajih ali akademijah. Pravzaprav gre za prijateljske vezi, ampak ne zgolj prijateljske. Ekipa je izjemna – to je 'prva liga', če se izrazim v nogometnem žargonu. To so ljudje, ki se lahko pohvalijo z velikimi uspehi, v sebi pa združujejo izvajalca in pedagoga. To ni ravno logična stvar. Imamo namreč izjemne soliste izvajalce, ki niso dobri pedagogi, in izvrstne pedagoge, ki niso veliki solisti. To je kot v nogometu. Ni najboljši nogometaš tudi najboljši trener, sploh ne, daleč od tega,«nam je ob našem srečanju na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana (KGBl), kjer potekajo mojsrski tečaji, povedal Slokar ... Vsak inštrument ima svoj študentski koncert. V soboto je bil rog, v nedeljo klarinet, v ponedeljek flavta, v petek bo violina, v soboto oboa, v nedeljo pa klavir.«Poslušal sem te študentske koncerte – in moram priznati, da so res na zelo visoki kakovostni ravni. Pri klarinetu v nedeljo je bil na primer solist iz Izraelske filharmonije, ki je prišel na tečaj. To so lepe stvari. Zelo sem zadovoljen ... 23. julija je bil na sporedu koncert profesorjev pihal (Felix Renggli (flavta), Emanuel

Abbühl (oboa), François Benda (klarinet), Eckart Hübner (fagot), Zora Slokar (rog) in Elina Gotsouliak (klavir)), 24. julija koncert profesorjev godal (Latica Honda-Rosenberg (violina), Wolfram Christ (viola), Jens Peter Maintz (violončelo), Keiko Tamura (klavir) in Vladimir Mlinarič (klavir)), nočaj bo koncert profesorja klavirja Aleksandra Madjara, 5. avgusta pa koncert profesorja trobente (Mathias Höfs (trobenta), Sarah Christian (violina), Jano Lisboa (viola), Samuel Lutzker (violončelo) in Paul Rivinius (klavir)).

Teja Pelko, Za uka željne mlade glasbenike ni počitnic, Odkrito.si, 8. 8.

Kakšnih 70 mladih glasbenikov z vsega sveta se te dni mudi v Ljubljani, kjer obiskujejo mojsrske tečaje pod umetniškim vodjem Branimirja Slokarja. Svoje znanje izpopolnjujejo pod mentorstvom uglednih glasbenikov. Mojsrske tečaje, ki potekajo na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana, so sicer organizirali že pred osmimi leti, letos pa prvič potekajo v sklopu Ljubljana festivala. Nekateri od mentorjev Ljubljano že dobro poznajo. Poleg mojsrskih tečajev so pripravili tudi koncerte profesorjev pihal, drevi ob 20. uri bo na vrsti koncert profesorjev godal, v četrtek bo nastopil pianist Aleksandar Madžar, 5. avgusta pa bo sledil še koncert profesorja trobente. Drevi se na koncertu predstavljajo violinistka Latica Honda-Rosenberg, Wolfram Christ na violi ter pianista Keiko Tamura in Vladimir Mlinarič, ki bodo poustvarili glasbo Schuberta, Kalliwode, Kodalyja in Dohnanyija ... Tečajniki so stari večinoma med 15 in 25 let, prihajajo pa z vsega sveta. Izbrani se bodo tudi predstavili na koncertih v konservatoriju - v petek udeleženci mojsrskega tečaja violine, v soboto klavirja in v nedeljo oboe.

M. K., Mladi glasbeniki z vsega sveta izpopolnjujejo svoje znanje na Ljubljana festivalu, Rtvlo.si, 24. 7.

ŽIVLJENJE JE CIRKUS GLASBENO-PLESNA DELAVNICA PREDANI KORAKOM

19. 8.–27. 8., SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Predstava Življenje je cirkus v okviru vsakoletne dobrodelne prireditve Predani korakom Festivala Ljubljana, Zavarovalnice Sava in URI Soča je ne le napolnila Ljubljansko opero, ampak je bila najboljša doslej ... Predstava, kar že lahko rečemo, saj je šlo tako za določen scenarij kot natančno izvedbo po njem, ne pa za kakšno improvizacijo, je pokazala močna prizadevanja tako organizatorjev kot izvajalcev, skupaj kar sedem otrok iz URI Soča in deset otrok, ki so se prijaviili na delavnico prek Festivala Ljubljana ... Veliko je bilo plesa, koreografije, žonglerstva, drobnih, a zaokroženih cirkuških točk, vse v režiji (Miha Podrepšek), kostumografiji (Metka Albreht), tehnični podpori (Lea Čehovin), koordinaciji vsega delovanja (Tanja Babnik, Katarina Kukovič) in ustvarjalnem vodenju (Maja Stojanov). Videli smo svet, kjer so sanje resnične in je vse mogoče. Cirkus je nastajal sproti in se vse bolj razvijal, tako da je izpadlo vse spontano in hkrati pristno. Nastajanje predstave, v kateri lahko nastopaš, ne glede na to, koliko znaš, ampak si se nečesa v delavnicah naučil, je lep in predvsem pristen dosežek vseh, zato je bil končni aplavz navdušujoč. Projekt Predani korakom dobiva še bolj profilirano podobo; nastaja že teater za mlade in

najmlajše, za zdrave in one na vozičkih, ki so se sinoči sijajno vključili v cirkuško predstavo in s tem dobili upanje za življenje in prihodnost.

Marijan Zlobec, Cirkuška zgodba o veliki družini, Marijanzlobec.wordpress.com, 28. 8.

Glasbeno-plesna predstava Življenje je cirkus je nastajala na delavnici v okviru projekta Predani korakom 67. Ljubljana Festivala v prostorih SNG Opera in balet Ljubljana ob dnevni dvourni vadbi od 19. do 26. Avgusta. Projekt Predani korakom teče že od leta 2013 pod okriljem Zavarovalnice Sava, tri leta je bil ambasador projekta tudi dramski igravec Jernej Šugman, cilj projekta pa pomagati otrokom iz Uri Soča, da lahko še oni zaplešejo svoje gibke oblike ter korake, male ali velike. Namen projekta je tudi spodbujati zdravo življenje v teh časih, zasvojenih z elektrono in zasloni, življenje zdravega dihanja in gibanja, tako kot je zapisano že v zgodovinskem reku: zdrav duh v zdravem telesu. Vodja plesne delavnice, tudi režiser in koreograf predstave je Miha Podrepšek, ki je svojo plesno kariero zgradil v tujini, v Avstriji in Nemčiji, za naš portal pa je zapisal, da se rad vrača v Slovenijo. Zato se je tudi z veseljem odzval vabilu projekta Predani korakom, tudi se ga znova razveselil, saj je že tretji po vrsti. Pisani kostumi, ki so gibčnim otrokom omogočili gibalno svobodo, so nastajali v kostumografiji Metke Albrecht, kreativna vodja predstave je bila Maja Stojanov, za tehnično podporo je poskrbela Lea Čehovin, koordinacijo za URI Soča vodila Tanja Babnik, koordinatorka delavnice je bila Katarina Kukovič. V predstavi sodeluje sedem otrok iz Uri Soča, skupaj z desetimi, ki so se na delavnico prijavili prek razpisa Ljubljana Festivala; nastopajoči so: Zara Turk Hvala, Naja Bauman, Tita Bauman, Zala Brodnjak, Fiona Mikuletič, Ema Fatur, Lucija Metelko Sočan, Timotej Metelko Sočan, Norina Mlinarič Dragaš, Mina Altintas, Enis Mehmedović, Eneja Hercog, Nejc Hercog, Aleks Šket Mlinar, Nika Flisar, Zala Burič in Anita Stopar. Ko se dvigne gledališki zastor, se na odru v sijoči odrski razsvetljavi uzre pisano množico otrok nasmejanih obrazov, ki ubrano zaplešejo skupinsko koreografsko sekvenco v ritmu glasbe in plesnih korakov. Koreograf Miha Podrepšek se je izkazal kot odličen pedagog, ki je iz otrok različnih starosti, tudi različnega plesnega predznanja izvabil

veliko, ko so iskrivo in ubrano zaplesali, se gibali, zabavali ter vseskozi izžarevali pristno otroško vedrino. Svoje učne ure je kot izkušeni koreograf usmerjal k zaključni obliki, domiselno izbrani temi za tako pisano plesno skupino otrok, Življenje je cirkus, ki jo je s svojim povezovanjem in vodenjem dodatno barval še Lado Bizovičar, direktor cirkusa. Komunikacija med otroki in direktorjem pa sila gibka, ko so ga otroci dražili, tudi jim je kar težko prišel do konca, dialogi pa seveda zabavali. V enem teh gibkih skečev je potekalo tudi ponavljanje izrečenih besed, ki so po odru odmevale in se repetirale, tako kot to znajo le papige in seveda otroci, ki izzivajo. Direktorju je dala vetra tudi deklica na vozičku, ki je želela zapeti pesmico Na planincih ob spremljavi kitarista. Po prvi kritiki je veliki direktor že hlatal po času in spremembi, ampak deklica je vztrajala vse do konca, pozneje pa ga kar okarala, ker ne zna poslušati. Nastopajoče napetosti med izvajalci in 'upravo' pa prijetno rahljaj glasbeni fantovski duet harmonike (frajtonarice) in kitare. In kaj vse so mali cirkusanti doprinesli k cirkuškim veščinam? Nastopili so drzni akrobati, po odru pa letela kolesa, se postavljale stoji in se kot kača zvilo-zavilo mlado telo od konice prstov pa vse do glave, tudi v tujino zaplesali mali balerini v modnih roza supergah, ravnotežje z vrtečim se krožnikom pa zvito predstavil nadebudni žongler, ko direktor niti opazil ni, da je svoj krožnik zataknil na palico ... In samo v cirkusu se lahko pripeti, da leopardka sestopi z vozička ter stikoma zapleše s človekom, pravzaprav z direktorjem. Cirkuška ekipa, bolje rečeno uigrana družina, pa se na koncu koncev izkazala tudi v skupinski koreografiji, v zaokroženi celoti korakov in vrtečega se kolesja vozičkov, v lahkotni kompoziciji prelivajočega se gibanja vseh nastopajočih. Ja, bil je to zanimiv cirkus, ki je zabaval tako gledalce kot nastopajoče, tudi si prislužil obilje navdušenja polno zasedenega avditorija.

Daliborka Podboj, Življenje je cirkus, pravita Miha Podrepšek in Lado Bizovičar. Plesalci in gledalci navdušeni!, Paradaplesa.si, 30. 8.

Sponzor:

»PROFESORJU« KONCERT OB 90-LETNICI PROF. BOŽIDARJA TUMPEJA

1. 9., VITEŠKA DVORANA

Koncert, ki je posvečen 90-letnici fagotista in profesorja Božidarja Tumpeja, bodo oblikovali njegovi študentje iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Bosne in Hercegovine, ki kot glasbeniki in profesorji nadaljujejo njegovo poslanstvo. Z njimi se bodo predstavili še številni drugi gostje. Glasbeni poklon bodo sestavljale novitete in glasbene miniaturre iz različnih slogovnih obdobij, ki bodo poskrbele za slovesno vzdušje in orisale njegovo osebnost z različnimi estetskimi niansami, od virtuozne kompleksnosti, prežete z romantičnostjo Carla Marie von Webra (1786–1826), do nežnosti brazilskih razsežnosti Heitorja Ville-Lobosa (1887–1959). Glasbo Ralpa Vaughana Williamsa (1872–1958) označujeta dramatičnost prostranosti angleških planjav ter tehtno, gosto stikano kompozicijsko gradivo. Iz *Škotskih pesmi za glasove in klavirski trio, op. 108*, Ludwiga van Beethovna (1770–1827) bo druga pesem iz niza petindvajsetih, *Sončni zahod*, ki iskrivo izpričuje lepoto ljudske glasbe in v nekaj prepričljivih taktih očara poslušalce s svojo preprostostjo. *Sarabanda za Natašo* je enostavno delo iz leta 1993 enega izmed najpomembnejših slovenskih skladateljev 20. oziroma 21. stoletja, Uroša Kreka (1922–2008). V tej skladbi filigransko obdeluje motivično gradivo, delo pa sodi v železni repertoar dua Claripiano.

Helena Filipčič Gardina, 1. 9.

MARKO HATLAK BAND

VLATKO STEFANOVSKI, kitara

21. 9., KRIŽANKE

September bo popestril še koncert Marka Hatlaka, ki se z novim projektom Marko Hatlak BAND spušča v pop, latino, funk in rock vode. Navdih, ki ga črpa pri Jamiroquaiju, Stevieju Wonderju, Michaelu Camilu, Princeu in Jožetu Privšku, prevaja v energično, zabavno, ritmično, plesno in mladostno glasbo. Na koncertu 21. septembra v Križankah bomo slišali skladbe s Hatlakovega novega albuma z naslovom Ko ni Noč in ni Dan, na odru pa se jim bo kot posebni gost pridružil eden največjih kitaristov Vlatko Stefanovski, s katerim bodo ustvarili nepozabno glasbeno izkušnjo.

Marijan Zlobec, Na 67. Ljubljana Festivalu 4000 nastopajočih iz 40 držav, Marijanzlobec.wordpress.com, 8. 9.

2. SPLOŠNI PODATKI O FESTIVALU LJUBLJANA

Svet Festivala Ljubljana je program Ljubljana Festivala 2019 sprejel na 5. redni seji 20. februarja 2019.

Strokovni svet Festivala Ljubljana je program Ljubljana Festivala 2019 sprejel na 4. redni seji 13. februarja 2019.

Svet Festivala Ljubljana sestavljajo predsednica Jadranka Dakič, podpredsednik Anton Colarič ter člani Francka Trobec, Iztok Kordiš in Barbara Begovič.

Strokovni svet Festivala Ljubljana sestavljajo predsednik Tomo Vran ter člana Andrej Drupal in Maja Stojanov.

Festival Ljubljana je javni zavod. Njegova ustanoviteljica je Mestna občina Ljubljana. Direktor in umetniški vodja je **Darko Brlek**.

Festival Ljubljana je član Evropskega združenja festivalov EFA in Mednarodnega združenja za upodablajočo umetnost ISPA.

3. STROŠKI IN FINANCIRANJE

Proračun za program prireditev Festivala Ljubljana je ocenjen na **3.300.000 evrov**.

- Mestna občina Ljubljana bo za delovanje Festivala Ljubljana v letu 2019 prispevala približno **3.600.000 evrov**.
- Ocena inkasa od prodanih vstopnic: **800.000 evrov**.
- Ocena prilivov sponzorjev in donatorjev: **900.000 evrov**.

To so okvirne številke, dokončne bodo znane ob koncu leta 2019.

4. ŠTEVILO PRIREDITEV

Ljubljana Festival 2019 se je uradno začel **1. julija** in končal **5. septembra**. V spremljevalnem programu smo 10. junija priredili koncertni večer z Godbo Slovenskih železnic in Delavsko godbo Trbovlje, 12. junija v Križankah uprizorili slovenski muzikal Brilljantina, 17. junija izvedli Verdijev Rekviem pod taktirko Placida Dominga, 20. junija na Kongresnem trgu priredili že tradicionalni koncert Poletna noč, četrtič zapored je bil med 27. in 30. junijem na sporedu še Ljubljana Festival na Ljubljani.

Na programu Ljubljana Festivala 2019 je bilo skupaj **88 prireditev**:

- 46 večernih prireditev
- 16 koncertov v sklopu Ljubljana Festivala na Ljubljani
- 10 koncertov v sklopu mojstrskih tečajev
- 7 tečajev v sklopu mojstrskih tečajev
- XXII. Mednarodna likovna kolonija
- odprtje razstave del udeležencev Mednarodne likovne kolonije
- odprtje razstave del udeležencev Male likovne kolonije
- odprtje razstave Hommage Zmagu Posegi: Deset let kasneje
- 4 ustvarjalne delavnice za otroke in mladino
- predstava Življenje je cirkus udeležencev ustvarjalne delavnice Predani korakom v sodelovanju z glavnim sponzorjem 67. Ljubljana Festivala, Zavarovalnico Sava in URI Soča

5. OBISKANOST PRIREDITEV

Prireditve letošnjega festivalskega poletja si je ogledalo **več kot 62.000 obiskovalcev**.

6. SODELUJOČI Z VSEGA SVETA

Sodelovalo je **prek 4.000 umetnikov iz več kot 40 držav**.

7. RAZLIČNA PRIZORIŠČA

Dogodki 67. Ljubljana Festivala so potekali v Križankah (v Poletnem gledališču, Viteški dvorani, atriju vhoda v prostore Festivala Ljubljana, na Peklenskem dvorišču), na Kongresnem trgu, v Cankarjevem domu, Slovenski filharmoniji, SNG Opera in balet Ljubljana, Narodni galeriji, na reki Ljubljanici ter Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana.

8. KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI

A) NOVINARSKÉ KONFERENCE

- Na Mestni občini Ljubljana z županom Mestne občine Ljubljana Zoranom Jankovičem, članom uprave Zavarovalnice Sava Mihom Pahuljetom, glavnim direktorjem Dela Andrejem Krenom, direktorjem Korporativnega komuniciranja Petrol mag. Aleksandrom Salkičem, članico uprave Telekom Slovenije dr. Vido Žurga, vodjo področja Službe za odnose z javnostmi Krka Ljudmila Kastelec, direktorjem Energetike Ljubljana Samom Lozejem, glavnim direktorjem Trima Trebnje Božom Černila in predsednikom uprave družbe BTC Jožetom Mermalom
- V Zagrebu v palači Dverce z dirigentom Ivom Lipanovičem, režiserjem Draženom Siriščevićem in zagrebškim načelnikom za izobraževanje Ivico Lovričem
- Na generalnem konzulatu Republike Slovenije v Celovcu z generalnim konzulom Milanom Predanom

Novinarska konferenca v Rdeči dvorani Mestne hiše v Ljubljani

Novinarska konferenca v Caffèju San Marco v Trstu

Novinarska konferenca v Viteški dvorani Križank

Novinarska konferenca s Svetlano Zaharovo v Radisson Blu Plaza Hotelu

Novinarska konferenca v Zagrebu

Novinarska konferenca na Pergoli

- V Trstu z Oscarjem Cecchijem in Tomom Vranom
- V Lipici, kamor smo se iz Ljubljane pripeljali s Festivalnim vlakom v sodelovanju s Slovenskimi železnicami, z županom Sežane Davidom Škabarjem, z v. d. direktorice Holdinga Kobilarna Lipica Loreno Dobrinja, direktorjem Potniškega prometa (SŽ) mag. Boštjanom Korenom in dr. Bojanom Pretnarjem
- V Viteški dvorani v Križankah
- Na Pergoli v Križankah
- v Radisson Blu Plaza Hotelu v Ljubljani s Svetlano Zaharovo

Novinarske konference smo v živo predvajali na spletni strani <http://livestream.com/zivo/FestivalLjubljana> in FB-profilu Festivala Ljubljana.

B) TISKANI KOMUNIKACIJSKI MATERIAL

- Programska knjižica v slovenščini in angleščini
- Programski in koncertni listi za posamezne prireditve v slovenščini in angleščini
- Festivalski vodnik po restavracijah
- Letaki o posameznih prireditvah
- Različni plakati
- Oglasi dogodkov

C) DRUGO

- Transparenti na glavnih ljubljanskih vpadnicah
- Zastave po mestu in na prizoriščih festivalskih dogodkov
- Namizne zastavice
- Poslikava vlakov Slovenskih železnic
- Spletna stran ljubljanafestival.si
- Facebook Festivala Ljubljana
- Instagram Festivala Ljubljana
- Marketinška avtomatizacija:
  - Poslali smo 394.023 elektronskih sporočil prek marketinške avtomatizacije
  - Povprečna stopnja odpiranja elektronskih sporočil: 24,4 %

- Kanal YouTube
- Kanal prenosov v živo (vzivo.si)
- Oglasne spletne pasice
- E-novice
- Oglaševanje na avtobusih LPP (zaslon.si)
- Nagradne igre
- Redno obveščanje članov Kluba Festivala Ljubljana
- Kartice zvestobe članov Kluba Festivala Ljubljana
- Predstavitve na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu
- Distribucija promocijskega materiala, neposredna pošta, novice, interna glasila, internetne strani, FB-profil, Instagram profil, zasloni LCD, program kartice zvestobe naših partnerjev, sponzorjev in podpornikov
- Distribucija promocijskih letakov in programskih publikacij na gospodarske, turistične in kulturne institucije, v hotele, gostinske lokale, večja nakupovalna središča, različne infotočke po Sloveniji, Italiji in Avstriji ter na letališče Jožeta Pučnika, na železniške postaje Slovenskih železnic, v izbrane Eventimove poslovalnice
- Distribucija programskih letakov in programskih publikacij v okviru projekta Junij v Ljubljani
- Distribucija programskih publikacij, programskih letakov in kazal v okviru DPG

D) OGLAŠEVANJE

- Tiskani mediji: Delo, Slovenske novice, Zvezde, Zarja, Svet24, Avenija, Vikend, Družina, Vklop, Onaplus, Nika, Dnevnik, Objektiv, Ona, Sobotna priloga, CityLife, Nedelo, Svet kapitala, Dnevnik, Finance, Event Vodič, Katalog ugodnosti Lekarne Ljubljana, Katalog ugodnosti Petrol, BTC City Vodnik Ljubljana
- Radio in televizija: Infonet mreža, Radio Center, Radio Rock, Radio Slovenija Prvi program, Radio Slovenija Val 202, Radio Univox, Pop TV, Radio Aktual, Radio Zeleni val, Radio Rogla, Radio Hit, Radio Študent, Petrol interni radio ...

- Zunanje površine:
  - Europlakat: billboardi, citylighti in metrolighti
  - Tam Tam: plakatiranje
  - Vlaki Slovenskih železnic, svetlobne vitrine na železniški postaji v Ljubljani
  - Mreža letališča Fraport
  - Mreža Petrolovih servisov
  - Billboard pri Postojnski jami
  - LCD-zasloni v Cankarjevem domu, Slovenski filharmoniji in SNG Opera in balet Ljubljana, na Eventimu, v Lekarnah Ljubljana in Petrolovih servisih
  - Mreža Eventima
  - Mreža nakupovalnega središča BTC
  - Fini mediji: toaletni prostori v Križankah
  - Oglasni prostori v Križankah (citylighti, vitrine)
  - Poslikava vlaka Slovenskih železnic
- Digitalno oglaševanje (prikazno in iskalno omrežje Google, objave in oglaševanje na Facebooku, www.delo.si, www.slovenskenovice.si, www.svet24.si, www.eventim.si, www.paradaplesa.si, www.dnevnik.si, www.24ur.com, www.svet24.si, www.reporter.si)

67. LF
29. 7. – 14. 8. 2019
**KOMORNI KONCERTI
LJUBLJANA FESTIVALA
CHAMBER CONCERTS**

24. 7. (sob. 18.00) / od 8.00 pm
SPLOŠNI PROJEKTNI KONCERT
Ensemble Proječni zbor
Klavirski koncerti
Klavirski koncerti
Klavirski koncerti
Klavirski koncerti
Klavirski koncerti
Klavirski koncerti
Klavirski koncerti

24. 7. (sob. 20.00) / od 8.00 pm
ORKESTRANSKI KONCERTI
Orkestrni koncerti
Orkestrni koncerti
Orkestrni koncerti
Orkestrni koncerti
Orkestrni koncerti
Orkestrni koncerti
Orkestrni koncerti
Orkestrni koncerti

27. 7. – 30. 7.
19. 8. – 20. 8.

VISTOPNICE / **DELO**
Ljubljana Festivali, blagajna križanke, Petrol, Eventim

67. LF
**LJUBLJANA
FESTIVAL NA LJUBLJANICI
LJUBLJANA FESTIVAL
ON THE LJUBLJANICA**
27. 6. – 30. 6.

27. 6. – 27. 6. 2019
12.00
14.00
16.00

28. 6. – 28. 6. 2019
14.00
16.00
18.00

29. 6. – 29. 6. 2019
14.00
16.00
18.00

30. 6. – 30. 6. 2019
14.00
16.00
18.00

67. LF
16. 7. 2019
Fondazione Nazionale della Danza
ATERBALLETTO
BACH PROJECT – BALETNI DIPTIH
Saratsande, Jiji Kylián, koreograf
Dionisa Aureo, Diego Fontelli, koreograf

**PLESNO - ČUSTVENI
VRTINEC**

67. LF
2. 7. 2019
Kongresni trg
G. Verdi:
AIDA
OTVORITEV
67. LJUBLJANA FESTIVALA

Orkester Slovenske filharmonije je
redalčni orkester Festivalsa Ljubljana 2019.

67. LF
17. 6. 2019
Cankarjev dom
Plácido Domingo
VERDI: REQUIEM
Pod taktico ravnega režisa

67. LF
4. 7. 2019
Križanke
MARÍA PAGÉS
ODA ČASU
FLAMENKO

67. LF
4. 9. 2019, Cankarjev dom
ORKESTER IZ SHENZHENA
Daye Lin, dirigent

67. LF
8. 7. 2019
Slovenska
filharmonija
SERGEJ KRILOV, violina
**FILHARMONIČNI
ORKESTER IZ SEONGNAMA**
GUM NANSE, dirigent

67. LF
17. 7. 2019
Cankarjev dom
MÜNCHENSKI RADIJSKI ORKESTER
IN ZBOR BAVARskega RADIA
Ivan Repušič, dirigent

67. LF
29. 8. 2019
Cankarjev dom
**GLDALIŠČE TEATRO
REGIO IZ TORINA**
G. Verdi: LA TRAVIATA, opéra

67. LF
19. 8. – 20. 8. 2019
Križanke
MUZIKAL
**ONJEGINOV
DEMON**

VISTOPNICE: ljubljanafestival.si, blagajna križanke, Petrol, Eventim

67. LF
6. 9. 2019
Cankarjev dom
**ORKESTER
SLOVENSKE
FILHARMONIJE**
Charles Dutoit, dirigent

67. LF
26. 8. 2019, Cankarjev dom
**ORKESTER
MARIJINEGA
GLDALIŠČA IZ
SANKT PETERBURGA**
Valerij Gergijev, dirigent
Dimitrij Šiškin, klavir

67. LF
18. 7. 2019
Cankarjev dvorana
**BEOGRAJSKI
KOMORNI ZBOR**
Vladimir Marković, dirigent

67. LF LJUBLJANA FESTIVAL 2019

11. 7. 2019
Cankarjev dom

Sponzor:
Mercator

THOMAS HAMPSON
bariton

NAJLEPŠE
OPERNE
ARIJE

ELENA MOSUC
sopran

Orkester Slovenske filharmonije
NICOLAE MOLDOVEANU, dirigent

Orkester Slovenske filharmonije je rezidenčni orkester Festivala Ljubljana 2019.

Foto: Thomas Hampson - Jiyong Chen

VSTOPNICE: ljubljanafestival.si, blagajna Križank, Petrol, Eventim

67. LF LJUBLJANA FESTIVAL 2019

30. 8. 2019, Križanke

VLADO KRESLIN Z GOSTI

67. LF LJUBLJANA FESTIVAL 2019

22. 8. 2019
Križanke

Muzikal
MOJSTER MARGARETA

VSTOPNICE: ljubljanafestival.si, blagajna Križank, Petrol, Eventim

67. LF LJUBLJANA FESTIVAL 2019

3. 9. 2019
Križanke

SVETLANA ZAKHAROVA
in prijatelj

Simfonični orkester RTV Slovenija
Anton Grišanič, dirigent

BALETNA ZVEZDA

VSTOPNICE: ljubljanafestival.si, blagajna Križank, Petrol, Eventim

67. LF LJUBLJANA FESTIVAL 2019

15. 7. 2019
Cankarjev dom

BETTINA RANCH
mezosopran

VALENTINA FARCAS
sopran

Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije
Kamorni zbor Megaron
HANSJÖRG ALBRECHT, dirigent

MAHLERJEVA 2. SIMFONJA V MAHLERJEVEM MESTU

VSTOPNICE: ljubljanafestival.si, blagajna Križank, Petrol, Eventim

9. MEDIJSKI ODZIV

O prireditvah Ljubljana Festivala 2019 so poročali številni slovenski in tuji mediji ter različne publikacije in spletne strani.

- Časniki: Delo, Demokracija, Dnevnik, Dnevnik – Pilot, Delo – Svet kapitala, Delo – Ona, Delo – Sobotna priloga, Delo – Vikend, Finance, Gorenjski glas, Il Piccolo, Kleine Zeitung, Die Presse, Nedeljske novice, Nedeljski dnevnik, Nedelo, Primorske novice, Primorski dnevnik, Slovenske novice, Svet 24, Večer, Večer – v soboto, Večer – v nedeljo, Družina
- Revijalni tisk: Avenija, City life, City Magazine, Cosmopolitan, Grazia, Glasna, Gloss, Horizont, Jana Zarja, Lady, Liza Maja, Manager, Mladina, Moje finance, Nova, Novi glas, Novice – Koroška, Novi tednik

67. LF LJUBLJANA FESTIVAL 2019

5. 9. 2019 ob 20.00
Cankarjev dom

Zaključek
67. Ljubljana Festivala

ZUBIN MEHTA
dirigent

IZRAELSKI FILHARMONIČNI ORKESTER

VSTOPNICE: ljubljanafestival.si, blagajna Križank, Petrol, Eventim

67. LF LJUBLJANA FESTIVAL 2019

29. 7. ob 20.00 / at 8.00 pm
Narodna galerija / National Gallery

**SPOJ STRUN
STRINGS CONNECTION**

Kamorni godalni orkester Slovenske filharmonije
Slovene Philharmonic String Chamber Orchestra

Solist / Solist:
Avi Avital, mandolina / mandolin

VSTOPNICE: ljubljanafestival.si, blagajna Križank, Petrol, Eventim

jazz funk r&b soul fusion rock

MARCUS MILLER STANLEY CLARKE
KRIŽANKE 8. 7. 2019

LAIK BLACK
KRIŽANKE 9. 7. 2019

VSTOPNICE: ljubljanafestival.si, blagajna Križank, Petrol, Eventim

Celje, Obrazi, Ognjišče, Outsider, Panorama, Reporter, Svet in ljudje, Sensa, Story, Suzy, The Slovenia Times, Vestnik Murska Sobotna, Vkllop, Vzajemna, Vzajemnost, Zarja, Zvezde, Ženski svet ipd.

- Radio: Radio Slovenija 1, Radio Slovenija 2, Radio Slovenija 3, Radio 1, Radio Koper, Radio Aktual, Radio Sora, Radio Kranj, Infonet, Radio Bob, Radio Robin, Radio Salomon, Radio Maxi-Prleški val, Radio Antena, Murski val, Radio Hit, Radio Center, Radio Veseljak, Primorski val, Radio Maribor, Radio Rogla, Radio Krka, Radio City, Radio Kum, Radio Trst ...
- Televizija: TV Slovenija 1, Pop TV, TV Koper, Planet TV, Nova24 TV
- Agencije: STA
- Spletne strani: www.aktualno24.si, www.citylife.si, www.24ur.com, www.delo.si, www.demokracija.si, www.druzina.si, www.dnevnik.si, www.dolenjskillst.si, www.eventim.si, www.finance.si, www.fokuspokus.si, www.govori.se, www.gorenjskiglas.si, janezplatise.blogspot.si, www.ljubljana.si, www.lokalno.si, www.marijanzlobec.wordpress.com, www.mediaspeed.net, www.misli.sta.si, www.mladina.si, www.morel.si, www.napovednik.com, www.njena.si, www.novice24.net, www.novice.svet24.si, www.o-sta.si, www.obala.net, www.odkrito.si, www.onaplus.si, otroski.rtvlo.si, www.paradaplesa.si, www.preberi.si, www.primorske.si, www.prireditve.rtvlo.si, www.primorski.it, www.publishwall.si, www.radiokrka.com, www.radiostudent.si, www.revijazarja.si, www.reporter.si, www.rtvlo.si, www.seniorji.info, www.si21.com, www.siol.net, www.sigic.si, www.sloveniatimes.com, www.svetkapitala.si, www.slovenskenovice.si, www.slowwwenia.com, www.sta.si, www.svet24.si, www.vecer.com, www.veza.sigledal.org, www.times.si, www.zurnal24.si, www.vestnik.si, www.pomurje.si, idr.
- Brošura in spletna stran Evropskega združenja festivalov: www.efa-aeef.org
- Brošure KAM, Event Vodič
- Glasilo MOL Ljubljana
- Interno glasilo Javnega holdinga Ljubljana Urban

Za naše prireditve se je akreditiralo več kot 500 novinarjev, fotografov in snemalcev. V Sloveniji so med 19. marcem in 13. septembrom pripravili več kot 1880 objav.

10. FESTIVAL NA SPLETU

OBISKANOST SPLETNE STRANI FESTIVALA LJUBLJANA OD 1. JANUARJA DO 13. SEPTEMBRA

- Št. različnih obiskovalcev: 189.939
- Št. obiskov: 320.621
- Št. ogledov strani: 732.484
- Povprečno št. ogledanih strani: 2,28 strani/obisk
- Povprečno trajanje obiska: 1:45 min
- Delež obiskov prek računalnika: 35,00 % (112.211 obiskov)
- Delež obiska prek mobilnega telefona: 59,55 % (190.919 obiskov)
- Delež obiska prek tabličnega računalnika: 5,46 % (17.491 obiskov)

OBISKANOST FACEBOOKA FESTIVALA LJUBLJANA

Facebook Festival Ljubljana je od vzpostavitve delovanja Facebook strani do 13. septembra 2019 pridobil skupno 14.912 všečkov. V letošnjem letu smo do 29. avgusta 2019 na novo pridobil 1.416 všečkov. Največ ljudi, ki je všečkalo stran, je iz Slovenije (12.260), sledijo Italija (378), Hrvaška (308), Nemčija (180). Stran na Facebooku je všečkalo 71 % žensk in 27 % moških, od tega je najširša ciljna skupina v starosti 25-34 let (skupaj 32 %, od tega 24 % žensk in 8 % moških), sledi starostna skupina 35-44 let (skupaj 26 %, od tega 19 % žensk in 7 % moških), najmanj, manj kot 1 %, pa je mlajših od 17 let in starejših od 65 let (6 %).

Največ aktivnih uporabnikov na strani (tisti, ki všečkajo, komentirajo, delijo ali kliknejo na vsebino na strani) je v starostni skupini 45-54 let in predstavljajo 23 % (od tega 18 % žensk in 5 % moških), sledi starostna skupina 55-64 let in predstavljajo 19 % (od tega 15 % žensk in 4 % moških), sledi skupina v starosti 65+, ki predstavlja 18 % (od tega 14 % žensk in 54 % moških), najmanj aktivni pa sta starostni skupini od 13-17 let in 18 do 24 let. Glede na preteklo leto se je povečala aktivnost v starostni skupini od 25 do 34 let, ki predstavljajo 13%.

OGLAŠEVANJE NA GOOGLU IN FACEBOOKU

Oglaševalska akcija Ljubljana Festival 2019 je na oglaševalskem omrežju Google od 1. januarja do 13. septembra 2019 skupno prinesla 102.185 klikov na oglase ob 9.357.070 prikazih. Zabeleženih je bilo 16.815. konverzij.

Oglaševalske akcije so na oglaševalskem omrežju Facebook od 1. januarja do 13. septembra 2019 skupno prinesle 107.625 klikov na oglase, od tega 56.383 klikov na spletno stran ljubljanafestival.si. Doseg v celotnem času oglaševanja je bil 594.975, doseženih je bilo 17.348 konverzij.

11. PRODAJA VSTOPNIC

ljubljanafestival.si

www.eventim.si

Po tel.: +386 (0)3 426 76 01 (med tednom od 9. do 16. ure)

Hiša vstopnic (blagajna Križank, Box Tivoli in Kino Šiška v Ljubljani; Info točka Europark v Mariboru) in druga pogodbeni Eventimova prodajna mesta, Petrolovi servisi po Sloveniji, servisi OMV, poslovalnice Pošte Slovenije, poslovalnice Kompassa po Sloveniji, trgovine Big Bang, trafike 3 dva, (K) kioski, Turistična agencija Palma, MHolidays, prodajna mesta Slovenskih železnic v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kopru (ob nakupu vstopnic za prireditve Festivala Ljubljana je vožnja z vlakom cenejša za 50 odstotkov).

V Trstu: Multimedia-Radioattività, via Campo Marzio 6, www.radioattivita.com; Ticketpoint, Corso Italia 6.

V Avstriji: prodajna mesta v sistemu Oeticket.com.

Na Hrvaškem: prodajna mesta v sistemu Eventim.hr.

12. POSEBNI PROJEKTI

A) MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA

Gostje enaindvajsete Mednarodne likovne kolonije so bili: Enrique Fuertas iz Mehike, Edward Trobec iz Združenih držav Amerike, Franco Dugo iz Italije, Ivan Balažević iz Hrvaške ter Fulvia Grbac, Valentina Agostini Pregelj, Nina Bric in Sabina Šinko iz Slovenije.

Umetniki so ustvarjali v Križankah, nato pa svoja dela razstavili v Viteški dvorani Križank. Letos se jim je pridružil multimedijški umetnik Lado Jakša in na odprtju razstave ob koncu likovne kolonije glasbeno-vizualno predstavil posameznega avtorja in njegovo delo. Selektor Tomo Vran, ki likovno kolonijo vodi že vse od začetka, pravi, da je ta delavnica ena redkih, ki je izrazito urbana, in verjetno tudi ena redkih, ki slikarjem omogoča tako idealne razmere za delo. Možnost miru, ki jo ponuja ambient Plečnikovih Križank sredi mesta, ki poleti vrvi od najrazličnejšega kulturnega dogajanja, je neprecenljiva. Do danes ga je tako ocenilo že več kot sto sedemdeset slikark in slikarjev iz Slovenije in Evrope. Ljubljano so zapustili zadovoljni zaradi doživetij in rezultatov svojega dela ter hvaležni organizatorju Festivalu Ljubljana, da jim je to izkušnjo omogočil.

Mednarodna likovna kolonija

B) POČITNICE NA LJUBLJANA FESTIVALU

Ustvarjalne delavnice za otroke so postale del festivalske tradicije. Spodbujajo domišljijo, približujejo glasbeno-umetniško ustvarjanje in širijo kulturno obzorje. Ker so brezplačne, hkrati dajejo možnost udeležbe tudi otrokom iz socialno šibkega okolja. Delavnice za otroke so bile sestavljene iz dveh sklopov: Mala likovna kolonija in projekt Predani korakom (gledališko-plesna delavnica). Letos je malo likovno kolonijo vodila vsestranska umetnica Barbara Zonta. Delavnice so se končale s predstavitvijo za starše in slavnostno podelitvijo diplom. Vsebinsko zasnovala in vodila jih je Maja Stojanov. Male likovne kolonije, ki je potekala na Pergoli od 15. do 19. julija, se je udeležilo 32 otrok starih od 6 do 14 let. Razstavo, ki je potekala na Peklenskem dvorišču, je obiskalo sto ljudi.

Sponzor:

C) LJUBLJANA FESTIVAL NA LJUBLJANICI

Komorni glasbeni festival je potekal že četrto leto. Na reki z bogato zgodovino, Ljubljani, ste lahko prisluhnili dijakom Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana ter študentom Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani, ki so očarali z mladostno energijo in glasbenim talentom.

Mala likovna kolonija

Sponzor:

Mestna občina
Ljubljana

D) GLASBENO-PLESNA PREDSTAVA ŽIVLJENJE JE CIRKUS

Festival Ljubljana je v sklopu otroških poletnih delavnic že četrto leto zapored pripravil tudi glasbeno-plesni performans Predani korakom. Predstava z naslovom Življenje je cirkus je doživljajska predstava, začinjena s cirkuškimi elementi, in je pod budnim očesom režiserja in koreografa Mihe Podrepška nastala v sodelovanju z Ladom Bizovičarjem. Vsi ustvarjalci so se z njo poklonili različnosti – naši radovednosti in sprejemanju drugačnih kot tudi naši domišljiji in drznosti, da hrepenimo in pustimo sanjam prosto pot. Nastala je v projektu Predani korakom, ki poteka v sodelovanju z Zavarovalnico Sava, Festivalom Ljubljana in URI Soča. Glasbeno-plesna delavnica Predani korakom je potekala v SNG Opera in balet Ljubljana od 19. do 26. avgusta, šest dni po dve uri. Udeležilo se je 17 otrok, starih od 9 do 15 let, na zaključno predstavo 27. avgusta pa je prišlo okoli 500 gledalcev.

Sponzor:

Glasbeno-plesna predstava Življenje je cirkus

E) HOMMAGE ZMAGU POSEGI: DESET LET POZNEJE, razstava

V atriju poslovnih prostorov Festivala Ljubljana je od 20. avgusta do 30. septembra na ogled razstava, posvečena kiparju Zmagu Posegi (Postojna, 1959–Šempeter pri Gorici, 2009). V slovenski likovni prostor je akademski kipar vstopal na začetku osemdesetih let preteklega stoletja. Posegova ustvarjalna pot je bila v marsičem posebna, saj je kiparstvo, kot ga je sam videl, od njega zahtevalo veliko. Ne samo ustreznega prostora, glin, kamna, kovine, lesa in drugih klasičnih materialov, temveč predvsem globok premislek, jasno videnje in predstavo, nezmotljiv čut za dimenzije, volumen in statiko, površino in prostor. Njegovo kiparstvo je prepoznavno avtorsko in ostaja, kot je zapisal Brane Kovič, »del modernistične paradigme, primer njene kontinuitete v času, ki se ga je prijela oznaka postmodernizma ...«.

Kustosinja razstave je dr. Nelida Nemeč.

Dr. Nelida Nemeč, kustosinja razstave **HOMMAGE ZMAGU POSEGI: Deset let pozneje** in Nana Posega, hči pokojnega kiparja

F) MOJSTRSKI TEČAJI FESTIVALA LJUBLJANA

Letos so bili del 67. Ljubljana Festivala mojstrski tečaji, ki so potekali na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana. Umetniško vodstvo je prevzel Branimir Slokar, ki je v dolgi in plodni karieri vzgojil izjemno število izvrstnih pozavnistov. Mladi glasbeniki so se tako izobraževali solistično in komorno pri mednarodno

priznanih profesorjih: violinistki Latici Honda-Rosenberg, violončelistu Jensu Petru Maintzu, pianistu Aleksandru Madžarju, oboistu Emanuelu Abbühlu, flautistu Felixu Renggli, klarinetistu Françoisu Bendi in hornistu Radovanu Vlatkoviću. Ob koncu delavnic so bili izvedeni trije koncerti študentov na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana ter štirje koncerti profesorjev v Narodni galeriji.

G) PROJEKT TARTINI

Koncert Komornega orkestra milanske Scale je bil spremljevalni dogodek 67. Ljubljana Festivala in je potekal v okviru projekta tARTini, ki je sofinanciran iz programa čezmejnega sodelovanja Italija-Slovenija.

V sodelovanju z:

13. ALI STE VEDELI

A) KRSTNE IZVEDBE IN PREMIERE

- Otvoritvena Verdijeva opera **Aida** v družbi plemenitih lipicancev (1. 7.)
- muzikal **Onjeginov Demon** (19. in 20. 8.)
- muzikal **Mojster in Margareta** (22. in 23. 8.)
- glasbeno-plesna predstava **Življenje je cirkus** (27. 8.)

B) ZANIMIVOSTI

- Program 67. Ljubljana Festivala smo predstavili v Ljubljani, Lipici, Trstu, Gradcu, Celovcu in Zagrebu.

- Izvedba Verdijevega Rekviema, v kateri se je legendarni Plácido Domingo prvič v Sloveniji predstavil v vlogi dirigenta, je bila posvečena spominu na maestra Carlosa Kleiberja, s katerim je bil maestro Domingo dolga leta v odličnih osebnih in poklicnih odnosih. Z njim je ustvaril nepozabne uprizoritve, kot je Otello v milanski operni hiši La Scala.
- Opero Aida, ki je začela letošnji festival, je popestril nastop plemenitih lipicancev iz Kobilarne Lipica.
- Letošnje Poletne noči, ki se je poklonila prvi dami slovenske popevke Marjani Deržaj, se je udeležila tudi njena hčerka, prevajalka Tina Mahkota.
- »Ne zemlja ne zrak nista bila ista, ko je plesala María Pagés,« je o zvezdi flamenka Marii Pages zapisal portugalski pesnik José Saramago (Nobelov nagradjenec za literaturo).
- Na letošnjem festivalu je nastopil tudi predsednik avstrijskega parlamenta Wolfgang Sobotka, ki je dirigiral Komornemu orkestru iz Waidhofna ob Ybbsu.
- Po desetih letih je Festival Ljubljana ponovno sodeloval z Branetom Rončelom in organiziral koncerta dveh izjemnih baskitaristov – Marcusa Millerja ter Stanleyja Clarka.
- Festival Ljubljana je prvič samostojno organiziral mojstrske tečaje, ki so potekali pod umetniškim vodstvom Branimirja Slokarja.
- Festival Ljubljana posveča posebno pozornost Mahlerju, ki je svojo dirigentsko pot začel v Ljubljani, kjer je pri rosnih enaindvajsetih v manj kot letu dirigiral štirideset opernih predstav, dvainštirideset operet, en operni večer, tri izvedbe scenske glasbe k dramskim delom ter imel dva koncerta kot pianist – osupljiv dosežek, ki vse do danes ostaja neponovljiv.
- Na letošnjem festivalu je bila izvedena Mahlerjeva 2. simfonija in prav izvirno skladateljevo partituro te simfonije z vsemi njegovimi opombami in zaznamki je londonska dražbena hiša Sotheby's pred tremi leti prodala za pet milijonov evrov, s čimer je postala najdražji glasbeni rokopis vseh časov.
- Delo Songs of Wars I Have Seen je Heinrich Goebbels ustvaril leta 2007 in s svojo »subtilno glasbeno-gledališko magijo« prepričal občinstvo in stroko. Skladba je nastala

- na podlagi besedil ameriške pisateljice Gertrude Stein, ki je med drugim vsem dobro znana kot zbirateljica sodobne umetnosti in prijateljica slovitega Pabla Picassa.
- Aleksander Rudin se je na koncertu z Moskovskim komornim orkestrom Musica Viva, ki mu je nadel tudi ime, predstavil v kar treh vlogah, in sicer kot violončelist, pianist in dirigent.
  - Avi Avital je prvi glasbenik, ki je z mandolino osvojil prestižno tekmovanje Aviv, in sicer kot prvi igravec na mandolino v zgodovini.
  - Gruzijski komorni orkester je bil ustanovljen leta 1964 v Tbilisiju kot državni komorni orkester. Leta 1990 se je kot orkester v izgnanstvu preselil v Ingolstadt in tam našel svoj drugi dom. S finančno pomočjo Ingolstadta, Audija in banke Sparkasse je postal nepogrešljivi del kulturnega življenja mesta, ki ga zastopa tudi po svetu.
  - Massimo Quarta igra na violino G. B. Guadagnini iz leta 1765, violinistka Alena Baeva pa na Guarnerijevo violino iz leta 1738.
  - Flavtist Claudi Arimany igra na zlato flavto, ki je bila last velikega Jeana-Pierra Rampala; le ta je flavto Arimanyju podaril.
  - Kitarist Mak Grgič je med drugim umetniški vodja festivala za interdisciplinarne umetnosti M.A.R.S. in zagrebškega Mednarodnega kitarškega festivala.
  - Pianist Vadim Kolodenko, ki je letos nastopil kar dvakrat, je bil leta 2013 rezidenčni pianist koncertne dvorane Marijinega gledališča–Gergijev ga je celo imenoval za umetnika meseca.
  - Ansambel Il terzo suono je izvajal glasbo na avtentične baročne inštrumente.
  - Na letošnjem festivalu sta nastopila učenec Dimitrij Šiškin, ki je nastopil na koncertu Orkestra Marijinega gledališča iz Sankt Peterburga, ter njegov učitelj Epifanio Comis, ki je nastopil na koncertu ansambla Goffriller.
  - Godalni kvartet Kodály, eden vodilnih svetovnih komornih ansamblov, nosi ime po slovitom madžarskem skladatelju Zoltánu Kodályu.
  - Dimitrij Šiškin je nagrajenec prestižnega moskovskega tekmovanja Čajkovski.

- Dirigent Valerij Gergijev je že osemnajstič nastopil na Ljubljana Festivalu.
- Prvič smo lahko v Sloveniji spremljali dva literarno navdihnena muzikala, Onjeginov demon ter Mojster in Margareta, ki sta vključevala posebne učinke in 3D-videovsebine.
- Pri snovanju ruskih muzikalov je sodeloval tudi pravnik Mihaila Bulgakova Sergej Bulgakov-Šilovski.
- V Križankah je prvič nastopila slovenska zasedba muzikala Briljantina, prav tako je bila v njih zadnja uprizoritev slovenske izvedbe muzikala Mamma Mia!
- Uprizoritev opere La Traviata v izvedbi gledališča Teatro Regio iz Torina je zahtevala postavitve ogromnega ogledala, težkega okoli dve toni.
- Vlado Kreslin je napolnil prizorišče Ljubljana Festivala že osemindvajseto leto zapored.
- Priznane ruske balerine Svetlane Zaharove se je prijel vzdevek carica plesa.
- Zaharova je preskočila dva razreda sanktpeterburške akademije Vaganova, kar se je zgodilo prvič v zgodovini te šole.

- Zubina Mehto vežejo na Ljubljano posebni spomini, ko ga je kot mladeniča v prestolnico povabil tedanji direktor Slovenske filharmonije Marijan Lipovšek, v kasnejših letih pa je tudi prijateljeval z njegovo hčerko, Marijano Lipovšek.
- Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je Zubinu Mehti vročil odlikovanje zlati red za zasluge za vrhunski prispevek na področju glasbene poustvarjalnosti in za navdihujoča prizadevanja, da z glasbo povezuje ljudi in narode.
- V Klub Festivala Ljubljana se je letos včlanilo 2540 ljubiteljev kulture, kar je največ doslej.
- Orkester Slovenske filharmonije je postal rezidenčni orkester Festivala Ljubljana.
- Na več letošnjih dogodkih je sceno popestrila videotapeta, ki je bila na Ljubljana Festivalu letos uporabljena prvič.
- Ob deseti obletnici smrti kiparja Zmaga Posege smo odprli razstavo Hommage Zmagu Posegi: Deset let kasneje

Del scenografije opere Aida

Vaja opere Aida na Kongresnem trgu

Foto: Dunja Wedam

Koncert Tomaža Domicelja na Peklenskem dvorišču

Predsednik republike Borut Pahor je podelil zlati red za zasluge maestru Zubinu Mehti

Opera Aida na Kongresnem trgu

Muzikal Mamma Mia! še zadnjič v Križankah

Množica ljudi na otvoritvi 67. Ljubljana Festivala

Koncert Vlada Kreslina v Križankah

Stoječe ovacije na koncertu Izraelske filharmonije

Sprejem v Predverju Križank

Intervju z režiserko in koreografinjo Mario Pagés

Intervju z režiserjem Draženom Siriševičem

Priprava scenografije za opero La Traviata

Festivalski vlak

Foto: Barbara Begovič
Zavora KE

Izdal: Festival Ljubljana, septembra 2019
Zanj: Darko Brlek, direktor in umetniški vodja
Uredile: Živa Steiner, Lea Čehovin, Sanja Kežar Kladnik
Besedila: Živa Steiner, Lea Čehovin, Sanja Kežar Kladnik, Nuša Ferkulj, Maja Stojanov
Foto: Festival Ljubljana
Jezikovni pregled: Nataša Požun
Oblikovanje: Art design, d. o. o.
Tisk: Tiskarna Januš

Festival Ljubljana,
Trg francoske revolucije 1,
1000 Ljubljana
01/241 60 00

ljubljanafestival.si
www.facebook.com/ljubljanafestival
<https://twitter.com/FLjubljana>
https://www.instagram.com/festival_ljubljana/
<https://www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana>

Glavni sponzor:

Sponzorji 67. Ljubljana Festivala:

Glavni medijski sponzor:

Medijski sponzorji:

Partnerji Ljubljana Festivala:

Prijatelji Festivala Ljubljana:

Uradni prevozniki:

Železniški prevoznik:

Uradna vina:

Sponzorji posameznih prireditev:

